„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS
Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30th St., New York, N. Y

No. 51 | Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918. | New York, N. Y., Gruodžio (December) 21, 1934. | Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. | Vol. XXV

Pabaltijo Valstybės Stiprinasi

Hitlerininkų Byla Jau Prasidėjo

Svarbi Biznierių Konferencija

PABALTIJO VALSTYBĖS STIPRINASI.

Ryga. — Nesenai Pabaltijo valstybės — Lietuva, Latvija ir Estija — padarė sutartį „bendradarbiauti užsienio politiniuose reikaluose". Dabar šios valstybės atsargiai tiria Europos politinius vėjus, ieškodamos sau daugiau draugų, kad turėjus kam pagelbėti kokiam nors pavojui iškilus. O didžiausias pavojus numatoma iš Vokietijos pusės, kuri, vadovaujant diktatoriui Hitleriui, smarkiai trukšmuoja ir, aiškus dalykas, rengiasi praplėsti savo ekspansiją — pirmiausia į Pabaltijį, kur jau dabar gyvena apie 270,000 vokiečių, tikrų hitlerizmo propagandistų.

Pirmiausia Pabaltijo valstybės savo draugėmis numatytų Švediją ir Daniją. Bet militariuose žygiuose čia didelės paramos susilaukti negalima, nes Švedija yra pilnoje to žodžio prasmėje pacifistė. Latvija ir Estija dar vis prisibijo Rusijos, nes kaip Vokietija, taip ir Rusija numatoma amžinomis trukšmadarėmis. Dar mažiau domės kreipiama į Lenkiją, kaipo militarinę talkininkę, nes pastaroji vis daugiau pradeda susidraugauti su Rusija ir, ypač Lietuvoje prisibijoma, kad ji sutiktų vokiečiams atiduoti Dancigo koridorių, jei Vokietija leistų jai Lietuvą užimti. Prie to, tarpe Lenkijos ir Lietuvos nėra santaikos delei Vilniaus, kurį Lenkija 1920 metais iš Lietuvos pagrobė.

Esant tokiai padėčiai, nauja Pabaltijo valstybių sutartis galės buti dar stipresnė. Be kita ko, jos pasižadės viena kitai talkininkauti politikoje ir diplomatijoje, visų valstybių valdžioms po du syk kasmet pasitarimui susirenkant.

HITLERININKŲ BYLA JAU PRASIDĖJO.

Kaunas. — Gruodžio 14 d. čia pradėta viena didžiausių politinių bylų Lietuvoje. Teismui atiduoti 126 Klaipėdos vokietininkai, kurie susimetę į įvairias priešvalstybines organizacijas ir finansuojami Vokietijos pinigais dirbo priešvalstybinį darbą, kad Klaipėdą atplėšti nuo Lietuvos. Kai kurie teisiamųjų bus kaltinami netik už priešvalstybinį darbą, bet ir už tiesioginį terorą bei nužudymą žmonių. Aiškus dalykas, ši byla tęsis ilgą laiką, nes be teisiamųjų ir kaltinamųjų bei vertėjų yra pašaukta apie 600 žmonių kaipo liudininkų. Ta byla susidomėjimas visoje Lietuvoje yra labai didelis. Nemažesnis susidomėjimas ja yra ir Vokietijoje, nes kaltinamieji veikė Vokietijos nacių pinigais ir tiesioginiais tų pačių nacių įsakymais.

SVARBI BIZNIERIŲ KONFERENCIJA.

White Sulphur Springs, W. Va. — Gruodžio 18 d. čia prasidės begaliniai svarbi Amerikos biznierių-fabrikantų konferecija, kurioje dalyvaus 90 žymiausių Amerikos industrijų ir biznio atstovų, suformulavimui „atsisteigimo programo", kuris bus įteiktas prez. Rooseveltui. Konferenciją šaukia dvi stipriausios Amerikos biznio ir industrijos organizacijos, butent: Notional Association of Manufactures ir United States Chamber of Commerce, kurių atstovai jau yra atydžiai prirengę svarbiausius apkalbėjimui punktus. Pranešime, kuris parengtas spaudai, dalinai nusakoma šitokia konferencijos dienotvarkė: Konferencijoje dalyvaus atstovai daugelio biznių ir industrijų atstovai iš viso krašto. Bėgy trijų konferencijos dienų intensyviai bus svarstoma daug klausimų, kurie paliečia biznio, industrijos, agrikulturos, darbininkų ir pirkėjų reikalus. Tikima, kad visi šie klausimai bus išspręsta skubiai ir nuosaikiai. Konferencija nustatys planus, kurie yra geriausi kovai su esama padėtimi. Konferencijos šaukimo komisija jau dabar yra įsitikinusi, kad susirinkę atstovai prieis prie bendro sutarimo, kaip konstruktyviai kovoti bedarbę ir pagerinti bendrą gyvenimo eigą. Padaryti planai bus įteikti prez. Rooseveltui, kad jis su savo administracija juos vykintų.

EUROPA NEMOKA KARO SKOLŲ.

Washington, D. C. — Gruodžio 15 d. vienuolika Europos valstybių turėjo Amerikai sumokėti dalį karo skolų ir nuošimčius. Jos visos turėjo sumokėti $630,024,500, bet Amerika gavo tik $228,538, ką sumokėjo Suomija — vienintėlė iš tos vienuolikos valstybė, kuri šiemet savo skolos dalį sumokėjo. Tai jau antru syk pasikartojantis įvykis, nes pusė metų atgal irgi toks skaičius valstybių savo skolų ir nuošimčių Amerikai nemokėjo. Tarpe nemokėjusių yra ir Lietuva, kuri turėjo sumokėti $342,635.

TRAUKINYS UŽMUŠĖ 14 VOKIEČIŲ.

Berlynas. — Gruodžio 14 d. artį Landwedel keleivinis traukinys, važiuodamas iš Bremen į Berlyną, užbėgo ant skersai geležinkelio važiuojančio buso, kuriame važiavo grupė lošėjų. Trylika važiavusių ant vietos užmušta, vienas mirė ligoninėje, o kiti sunkiai sužeisti. Tame traukiny važiavo ir Vokietijos diktatorius Hitleris, kurį mirties scena giliai sujaudino, ir jis pats gelbėjo užmuštuosius nešioti.

SUBANKRUTAVO 15,000 KOMPANIJŲ.

Albany, N. Y. — New Yorko valstijos sekretorius, Edw. J. Flynn, praneša, kad vien šiais metais uždaryta 15,000 akcinių korporacijų, kurios bėgy pastarųjų penkių metų nesumokėjo taksų. Nuo 1929 metų atimta leidimai viso 135,000 akcinėms korporacijoms šioje valstijoje.

Linksmų Kalėdų Švenčių

Visiems SLA. Nariams, Darbuotojams, „Tėvynės" Bendradarbiams, Skaitytojams ir SLA. Draugams širdingai Linki

Redakcija ir Administracija.

GRĘSIA ITALIJOS SU ABYSINIJA KARAS.

Geneva. — Tautų Sąjungai įteikė skundą Afrikos šalis Abysinija, kuri kaltina Italiją, kad šios kareiviai gruodžio 5 d. iš Itališkos Somaliland pradėjo šaudytį į Abysinijos pusę. Atsišaukė tuomet ir abysiniečiai. Mušy nukauta 110 abysiniečių ir 30 italų. Abysinija reikalauja, kad Italija už žygį atsiprašytų ir atlygintų padarytus nuostolius. Bet to paties reikalauja ir Italijos valdžia, kuri sako, buk abysiniečiai pirmi pradėję šaudyti. Gali kilti karas. Italija su Abysinija kariavo 1896 metais. Tuomet Italija pralaimėjo.

SUSITARĖ DEL PENKIŲ DIENŲ DARBO SAVAITĖS.

Boston, Mass. — Gruodžio 15 d. čia pasirašyta šešių valstijų sutartis delei penkių dienu, keturių dešimtų valandų darbo savaitės. Tomis valstijomis yra: Massachusetts, New Hampshire, Rhode Island, Connecticut, New York ir New Jersey. Mass. valstijos senatorius, H. Perkman, Jr., pareiškė, kad minima sutarti paliečia manufakturos, mekanizmo, pirklystės ir skardos išdirbystes. Tas pats senatorius pareiškė, kad Mass. valstijos atstovų buto reprezentantas J. W. McCormack yra įgaliotas paprašyti Jungtinių Valstijų kongreso duoti savo sutikimą minimą sutartį įgyvendinti.

IMASI SUTAIKYTI BOLIVIJĄ SU PARAGUAJUM.

Buenos Aires, Argentina. — Gruodžio 15 d. čia Brazilija, Čilė ir Jungtinės Valstijos pradėjo diplomatinį pasikalbėjimą reikale sutaikymo Bolivijos ir Paraguajaus, kurios kariauja už Gran Chaco sritį. Minimos valstybės savo taikai sudarytus planus pasiulys tuomet, jei kariaujančias valstybes nepavyks sutaikyti Tautų Sąjungai, kurios dabar einamame posėdy šis reikalas bus svarstomas.

Tuo tarpu Gran Chaco srity eina smarkųs mušiai. Paraguiečiai dar visą eilę fortų iš Bolivijos atėmė ir šiuo tarpu artinasi prie forto Algodonal, kuris yra paskutinė siena link aliejaus laukų, už ką abi valstybės ir kariauja.

DIDELĖSS AUDROSE ŽUVO 9 ŽMONĖS.

New York, N. Y. — Praeitą savaitę Atlanto vandenyne siautė didelės audros, kurios sulaikė laivą Usworth, kurio įgula buvo laiminga, kad prisišaukė kitų laivų pagelbos. Nuvykę suteikti pagelbos, laivai išgelbėjo 24 vyrus, kurie jau buvo susėdę į valtis. Bet viena valtis su 9 vyrais apvirto ir visi jie žuvo.

BULGARIJOJE SUAREŠTUOTA 540 ŽMONIŲ.

Sofia, Bulgarija. — Pietinėje Bulgarijoje suareštuota virš keturių dešimtų mokinių, kurie įtariami komunistinėje konspiracijoje, susektoje Haskove, kur jau kiek seniau suimta 500 žmonių, jų tarpe 100 kareivių, besirengusių nuversti Bulgarijos dabartinę valdžią ir įsteigti sovietus. Suokalbio vadu įtariamas G. Stogoff, kuris suimtas jau bebėgant į Grekiją. Po to padaryta krata jo motinos namuose, kur surasta šautuvų, amunicijos ir dokumentų, kurie įrodo, kad finansai ir techniški patarimai Bulgarijos valdžios nuvertimui teikiama iš Grekijos. Pietinėje Bulgarijoje buvo planuojama re voliucija.

NUMIRĖ DARIAUS MOTINA.

CHICAGO, ILL. — Gruodžio 10 d., Bridgeporte numirė pernai žuvusio lakuno, a. a. S. Dariaus motina, Augustina Jucienė-Darienė. Velionė sirgo tik dvi dienas plaučių uždegimu. Velionė jau buvo nebejauna — turėjo apie 60 metų amžiaus. Daug širdies kančių ji pergyveno sunui žuvus. Pastaruoju laiku rengėsi sekančią vasarą vykti į Lietuvą savo sunaus kapą aplankyti. Likimas kitaip patvarkė...

Velionė A. Jucienė-Darienė palaidota gruodžio 15 d. Šv. Jurgio parapijos kapinėse. Tos pačios parapijos bažnyčioje atlaikyta iškilmingos gedulo mišios. Laidotuvės buvo iškilmingos. Dalyvavo daug žmonių.

Sekantį pavasarį velionės kunas bus išvežtas į Lietuvą, kur galės ilsėtis netoli kapo savo sunaus didvyrio a. a. S. Dariaus.

Visa lietuvių tauta nulenkia galvas mirusiai motinai, kuri pagimdė ir išauklėjo musų tautai didvyrį. Lai jai buna lengva šaltoje žemelėje ilsėtis.

Iš Lietuvos

ŠIEMET MIESTUOSE PASTATYTA 1,340 NAUJŲ GYVENAMŲ NAMŲ.

Statistikos žiniomis, šiemet miestuose pastatyta 1,340 naujų gyvenamų namų, 66 patalpos įmonėms ir 1,392 kitokie trobėsiai. Į visus pastatus įdėta 18,7 mil. litų kapitalo. Palyginus su 1933 m. statyba, matyti, kad šiuometinė yra truputį mažesnė. 1933 m. per tą patį laiką buvo pastatyta 1,740 gyvenamų namų, 58 patalpos įmonėms ir 1,410 kitokių triobėsių, kurie kainavo 24 mil. litų.

SENIAUSIAM PARYŽIAUS LIETUVIUI PASKIRTA PENSIJA.

Ministerių kabineto nutarimu, seniausiam Paryžiaus lietuviui — knygnešiui Jonui Pautieniui paskirta pensija. Jis prieš 50 metų rusų žandarų persekiojamas nuvyko Paryžiun ir tenai gyveno iki šiol.

Gavęs pensiją, seniausias Paryžiaus lietuvis parvyko Lietuvon ir apsigyveno Mariampolėje.

Oficialus Pranešimas SLA. Kuopoms Ir Nariams

Pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas, įvykęs lapkričio 30 ir gruodžio 1 ir 2 dd., 1934 m., apsvarstė visus SLA. ligoje pašelpos skyriaus narius paliečiantį sekamą reikalą, kurį pilnai paaškina Pildomosios Tarybos šis nutarimas:

„Svarstoma daviniai SLA. 38-to Seimo delegatų pasisakymo už kurį SLA. konstitucijos skyriaus 20-to pakeitimui projektą Seime balsavo, t. y. didžiumos ar mažumos Įstatymų Komisijos projektą Seimas priėmė. Balsavimo daviniai yra sekami: už mažumos projektą pasisakė 101 ir 8 su pastabomis, viso 109; už didžiumos projektą pasisakė 33 ir 7 su pastabomis, viso 40; atsisakė balsuoti 10 delegatų. Viso pasisakė 159 delegatai. Nuodugniai visą padėtį apsvarsčius nutarta:

„Kadangi del ekonominės depresijos sumažėjo pajamos į Lėšų Fondą ir delto šis fondas baigia išsisemti, tokiu budu negalima pereito Seimo nutartų darbų ir įvestų naujų apdraudos skyrių gyveniman vykinti ir, pa aliau, ligoje pašelpos skyriaus administravimas Susivienijimui kainuoja kelis sykius brangiau, negu apdraudos fondo administravimas, bet ligoje pašelpos skyriaus nariai pašelpų fondo administravimui moka tik po 5 centus į mėnesį, o vien prie apdraudos skyriaus prigulinti nariai moka 15 centų į mėnesį. Pagaliau, atsiklausus SLA. 38-to Seimo delegatų, didžiuma šreiškė pritarimo padidinti SLA. pašelpos skyriaus nariams duokles po 5 centus į mėnesį, tad nutarta, kad su sausio 1 d., 1935 metų, kuomet pertaisytas konstitucijos skyrius 20-tas įeis galion, visi prie pašelpos skyriaus prigulinti SLA. nariai mokės po 10 centų į mėnesį pašelpos skyriaus fondo administravimui. Šį Pildomosios Tarybos nutarimą, Pildomosios Tarybos vardu praneš kuopoms Sekretorius M. J. Vinikas."

Čia pacituotas Pildomosios Tarybos nutarimas visą reikalą, kiek bendrais ruožais galima, pilnai paaiškina. Vadinasi, su sausio 1 d., 1935 metų, visi prie ligoje pašelpos skyriaus prigulinti nariai duokles į Lėšų Fondą mokės po 10 centų į mėnesį, vietoje iki šiol mokėtų duoklių po 5 centus į mėnesį. Visų SLA. kuopų finansų sekretoriai prašomi šį Pildomosios Tarybos nutarimą pildyti ir nuo naujų metų rinkti iš ligoje pašelpos skyriaus narių po 10 centų į mėnesį duoklių Lėšų Fondui. Apsaugos skyrių mokesčiai pasilieka tokie patys kokie buvo — po 15 centų į mėnesį. Reiškia nariai kurie priklauso prie abiejų skyrių, mokės nuo naujų metų lėšų fondui po 25 centus į mėnesį.

PLATESNIS PAAIŠKINIMAS

Pirmiausiai turime pažymėti, kad pereitas Seimas, priimdamas naujus apdraudos skyrius, nenustatė jokių duoklių šių skyrių administravimui. Naujiems apdraudos skyriams Seimas paliko tik tiesiogines apdraudos mokestis be jokių mokesčių į Lėšų Fondą. Turime atminti, kad šių skyrių įvedimas sudaro tukstančius dolerių siekiančias išlaidas ir be to žymiai padidina Centro Raštinės išlaidas šių skyrių administravimui. Tuo tarpu Lėšų Fondas baigia išsisemti del sumažėjusių į jį pajamų pergyvenamos ekonominės depresijos laiku.

Pagaliau reikia pažymėti, Lėšų Fondo padėtis butų daug geresnė ir jo išsisėmimas negrumotų, jei ligoje pašelpos skyriaus administravimas apsimokėtų į jį narių mokamomis duoklėmis. Bet kaip jau pažymėta Pildomosios Tarybos nutarime, kad ligoje pašelpos skyriaus administravimas Susivienijimui kainuoja kelis sykius brangiau, negu apdraudos skyrius, o nariai ligoje pašelpos skyriaus administravimui mokėjo tik vieną trečdalį duoklių, kurias moka tie nariai, kurie priklauso tik prie apdraudos skyriaus. Vadinasi, ligoje pašelpos skyriaus narių aptarnavimui priseina naudoti tik prie apdraudos skyriaus prigulinčių narių sumokamas duokles ir jei del tokios nelygybės priseitų nariams mokėti nepaprastas duokles Lėšų Fondo papildymui, tai visi nariai tokias nepaprastas duokles turėtų mokėti. Tokiu atvėju butų dar daugiau skriaudžiami apie 5,000 SLA. narių, kurie prie ligoje pašelpos skyriaus nepriguli. Tuo tarpu prie ligoje pašelpos skyriaus prigulinti nariai gauna iš Susivienijimo didžiausią naudą pašelpomis, kokią gali gauti bent kokioje pašelpos organizaciije už tokias duokles, kokias SLA. nariai moka į pašelpų fondą.

Galutinoje išvadoje turime pasakyti štai ką: jei ligoje pašelpos skyriaus Susivienijimas neturėtų, tai apie Lėšų Fondo išsisėmimą mums nereikėtų kalbėti. Netik mokamomis narių duoklėmis Lėšų Fondui galėtume naujai nutartus apdraudos skyrius įvesti ir administruoti, bet gal galėtume svarstyti net šių duoklių sumažinimo klausimą. Visų SLA. kuopų finansų sekretoriai gali paliudyti, kad kaip jiems, taip ir Centro Raštinei apie tris ketvirtdalius (75 nuošimčius) susirašinėjimų ir viso darbo sudaro ligoje pašelpos skyriaus administravimas. Ta pačia norma pasididina ir įvairios išlaidos vedime ligoje pašelpos skyriaus.

Pagaliau, vis daugiau ir daugiau SLA. kuopų finansų sekretorių nusiskundžia perdideliu darbu, kurio didžiausią dalį sudaro sergančių ir iš Susivienijimo ligoje pašelpą įmančių prižiurėjimas ir tų visų reikalų vedimas. Tuo tarpu SLA. kuopų sekretoriai už tą sunkų ir painų darbą labai menkai apmokami, o kitose kuopose ir visiškai veltui turi dirbti. Todel kai kurios SLA. kuopos jau negali gauti veikėjų, kurie sutiktų tą sunkų darbą visai pusdykiai dirbti. Šitos padėties palengvinimui SLA. Sekretorius planuoja įvesti naujas narių mokestims rinkti ir Centrui pasiųsti blankas, kurios bent šį darbą kuopų sekretoriams žymiai sumažintų ir palengvintų. Bet ir čia susiduriame su naujomis pridėtinėmis išlaidomis.

Taigi akyvaizdoje viso to, kas augščiau pasakyta, Pildomoji Taryba buvo priversta pasirinkti vieną iš dviejų: atidėti neribotam laikui pereito Seimo nutartų naujų apdraudos skyrių įvedimą ir kitų Seimo nutartų darbų vykinimą, arba pildyti SLA. Konstitucijos Skyriaus 5-to paragrafus 5 ir 6 ir pakelti ligoje pašelpos skyriaus duokles, kad šio skyriaus administravimas nors kiek artimiau apsimokėtų šio skyriaus narių sumokamomis duoklėmis. Pildomoji Taryba gavus didžiumos pereito Seimo delegatų pritarimą, pasirinko antrąją išeitį, nes šiuo sunklaikiu organizacijos išsilaikymas ir jos ateitis to reikalauja.

Žinodami, kad visi SLA. nariai sutiks su augščiau pažymėtu Pildomosios Tarybos nutarimu ir nuoširdžiai kooperuos su Pildomąja Taryba Susivienijimo auklėjime ir šviesios ateities musų organizacijai užtikrinime, pasiliekame,

Su tikra pagarba

SLA. PILDOMOJI TARYBA:

F. J. BAGOČIUS — SLA. Prezidentas,
J. K. MAŽUKNA — SLA. Vice Prezidentas,
M. J. VINIKAS — SLA. Sekretorius,
K. P. GUGIS — SLA. Iždininkas,
DR. J. S. STANESLOW — SLA. Dak. Kvotėjas,
S. MOCKUS — SLA. Iždo Globėjas,
E. MIKUŽIUTĖ — SLA. Iždo Globėja.

P. S. Šis oficialus Pildomosios Tarybos pranešimas-paaiškinimas yra šiomis dienomis išsiuntinėjamas visoms SLA. kuopoms. Kadangi laikas trumpas ir jei atsitiktų taip, kad kai kurios kuopos šio pranešimo negautų prieš metinio kuopos susirinkimo, tai prašomos tokios kuopos šį „Tėvynėje" telpantį pranešimą skaityti oficialiu pranešimu ir jį perskaityti metiniam kuopos susirinkime visų narių žiniai.

M. J. VINIKAS — SLA. Sekretorius.

A. VOLDEMARAS NUBAUSTAS DAR 6 MĖN. KALĖJIMO.

Prieš keletą mėnesių Vokietijos nacionalsocialistų dienrašty „Preussische Zeitung" buvo tilpęs A. Voldemaro straipsnis „Likimo keliais", kuriame jis neigiamai atsiliepė apie kai kuriuos musų vyriausybės išleistus įstatymus ir apie kai kuriuos vyriausybės žygius, skleisdamas tuo neteisingas žinias ir duodamas vokiečiams progos Lietuvą kaltinti. Už tą stripsnį Voldemarui buvo iškelta byla, kurią lapkričio 8 d. svarstė apeliaciniai rumai. Teismas A. Voldemarą pripažino kaltu ir nubaudė 6 mėn. paprasto kalėjimo.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi buti siunčiami Redakcijos vardu ir turi buti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkųs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

SENTIMENTO ŠVENTĖ

Kalėdos yra kilnaus sentimento šventė. Kalėdų šventės sentimento giedra lygiai nušviečia vargšo palapinę, kaip ir turtuolio palocius. Prakilnesnis ir šiltesnis Kalėdinio sentimento jausmas viešpatauja ten, kur žmonių sąžinė rami, kur tyras žmoniškumas spinduliuoja, kur nesivaidina jokios kitiems padarytų skriaudų šmėklos. Todel dažnai varguolio palapinė yra laimingesnė už turtuolio palocius, nes tikroji žmonijos laimė ne vien turtais paremta. Yra gyvenime tokiu brangenybių, kurių viso pasaulio turtais negalima nupirkti. Laimingiausias yra tas žmogus, kuris dvasiniai gyvenimu patenkintas.

Tad ir Kalėdų šventės giedra yra skaistesnė tuose žmonių rateliuose, kuriuose yra daugiau geros valios, kur širdingesnė užuojauta artymui randama, kur nežinoma jokia veidmainybė. Beveik išimtinai tik varguolių tarpe šitas gyvenimo brangenybes galima rasti. Tik tas moka kitą atjausti, kito kentėjimus suprasti, kuris pats tamsius ir skaudžius momentus gyvenęs. Artymo meilės, viens kitam atjautimo sentimentas yra svarbus dėsnis žmonijos gyvenime. Ir šitas gražus, tyru žmoniškumu paremtas sentimentas visoje savo grožybėje apsireiškia Kalėdų šventės metu.

Tačiau gyvenime nestinga ir tokių žmonių, kurie šalto materializmo filosofijomis gyvena. Tokie žmonės nepripažįsta jokio žmoniškumo sentimento, jie nepajėgia kito žmogaus kentėjimų atjausti, į jų ledines širdis negali įsigauti artymo meilės šiluma. Tokiems materialistams augščiausias gyvenime tikslas — vien jų saumylybės patenkinimas, kuris dažnai paremtas kitų žmonių skriaudomis ir kentėjimais. Tokių saumylių materialistų jausmus negali sušildyti net Kalėdų šventės sentimentas.

Visuomeninės santvarkos gerinimui vien šaltu materializmu paremtos filosofijos taip pat nepripažįsta jokio sentimento. Tokių filosofijų išpažintojai taip pat viska gyvenime matuoja tik materialiu mastu. Jiems tik tas gyvenime naudinga, kas materialį žmonijos gerbuvį gerina. Tokios visuomeninei santvarkai reguliuoti filosofijos yra klaidingos. Vien materializmu paremta visuomenės santvarka dažniausiai beširdiška tiranija pasilaiko. Tik delto šiandie gyvenimas pilnas skriaudų, neteisybės ir materialio skurdo pagamintų kentėjimų, kad musų visuomeninė — socialiai ekonominė santvarka pirmiausiai paremta materializmu, o ne žmoniškumo ir artymo meilės sentimentu. Tik tos gyvenimo filosofijos pastoviai žmonijos buklę gerina, kurios pirmiausiai skleidžia žmonijos gyvenime tyro žmoniškumo sentimentą, kurios veda žmonijos vienutes ir kartu visą visuomenę kilnesnių tikslų keliais.

Todel Kalėdų šventės sentimento giedroje kiekvienas pajėgiantis žmoniškumo link siekti žmogus privalo naujai atgimti ir į tikro žmogaus kelią stoti. Negali buti nieko lengvesnio, kaip nedaryti kitiems žmonėms to, ko nenori, kad kiti žmonės tau darytų. Tai pamatinis tikro žmogaus gyvenimo principas. Savo artimiems padarysime daug didesnį džiaugsmą, jei vieton materialių dovanų suteiksime jiems morales dovanas. Su kalėdiniais pasveikinimais savo artimųjų pasižadėkime pamesti tokius savo elgėsius, tokius papročius, kuriais jiems nesmagumus teikiame, dažnai visai bereikalingai moraliai juos kankiname. Žmoniškumo sentimenta pradėkime pirmiausiai praktikuoti savo namuose, savo artimųjų tarpe ir išplėskime jį visais savo gyvenimo keliais.

Nušvitęs Kalėdų šventės ryto kilnusis sentimentas — žmoniškumo, artymo meilės ir geros valios sentimentas lai vadovauja visuose musų gyvenimo žygiuose.

—o—

VĖL SKUNDŽIAMA LIETUVA

Gruodžio 10 d. Havas žinių agentura pranešė iš Rygos, kad pasiremiant Lietuvos laikraščių pranešimais, Vokietijos vyriausybė įteikus formalį skundą Tarptautiniam Teismui Hagoje del Lietuvos politinių veiksmų Klaipėdos krašte. Keliomis dienomis pirm to, taip pat Amerikos spaudoje pasirodė žinia, kad Berlynas esąs labai sujaudintas del Lietuvos žygių Klaipėdos krašto mokyklų sulietuvinimo reikalu.

Matyt Berlyno hitlerininkai netelpa savam kailyje matydami, kad Klaipėdos krašto lietuviai privertė Lietuvos vyriausybę iššluoti vokiečių terorą iš valstybės lėšomis išlaikomų mokyklų. Skaitėme pačių Klaipėdos krašto gyventojų pareiškimą, kad kuone iš visų Klaipėdos krašto valstybinių mokyklų buvo išmesta lietuvių kalba, kad visame krašte lietuvybė buvo išjuokiama ir persekiojama. Tuo tarpu Klaipėdos konvencija abi kalbas — lietuvių ir vokiečių nustato oficialėmis krašto kalbomis. Todel aišku, Berlynui labai baisu darosi, kuomet lietuvių kalba pastatyta lygiomis su vokiečių kalba. Prie to dar, juk teisiami ir baudžiami Hitlerio bernai, kurie pasižymėjo priešvalstybiniais žygiais Klaipėdos krašte. Juk reikia kaip nors savuosius gelbėti.

Turbut nebus didelių sunkumų Lietuvos vyriausybei įrodyti šio vokiečių skundo prieš Lietuva nepamatingumą. Greičiausiai vokiečiai tiek laimės su šiuo savo skundu prieš Lietuvą Tarptautiniam Teisme, kiek laimėjo pirmesniu savo skundu.

—o—

SVARBUS PAAIŠKINIMAS

Šio „Tėvynės" numerio pirmame puslapy telpa SLA. Pildomosios Tarybos paaiškinimas, delko pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas turėjo pakelti pašelpos skyriaus nariams duokles po 5c. į mėnesį. Patartina kiekvienam SLA. nariui perskaityti tą Pildomosios Tarybos paaiškinimą, kuris vaizdžiai nurodo aplinkybes, privertusias Pildomąją Tarybą tai padaryti. Jei visi SLA. nariai atatinkamu dėmėsiu tą paaiškinimą perskaitys ir reikiamai įsigilins į susidėjusias aplinkybes, kiekvienas sutiks, kad kitos išeities Pildomoji Taryba negalėjo surasti.

Visiems aiškiai žinomas visuomenės sentimentas padidinimo duoklių atžvilgiu. Ypatingai Susivienijimo priešai bandys tuo sentimentu naudotis, kad pasėjus kuodaugiausiai nepasitenkinimo SLA. narių tarpe. Tačiau tie organizacijos nariai, kuriems nuoširdžiai rupi Susivienijimo išsilaikymas ir jo ateitis, turėtų rimtai į šį reikalą pažvelgti. Organizacijos viršininkams lygiai nemalonu nariams duokles kelti, kaip ir patiems nariams jas mokėti. Todel duoklių pakėlimas įvesta delto, kad esama padėtis butinai vertė tai padaryti.

Antra vertus, 5 centai į mėnesį tokia menka suma, kad kiekvienas be jokio sunkumo, visai nejučiomis gali tai užmokėti. Imkime praktišku išskaitliavimu: narys per metus laiko sumoka tik 60 centų, tad reikia 10 metų laiko, kad sumokėti vienos savaitės žemiausią ligoje pašelpą. Aplamai paėmus visus esamus pašelpos skyriaus narius ir išimtas pašelpomis sumas, atrasime, kad kiekvienam atateks didesnė išimtos pašelpos proporcija, negu narys duoklių sumokėjo. Ypatingai pastarųjų kelių metų laikotarpiu nariai daugiau išima pašelpomis, negu visi nariai sumoka į pašelpų fondą. Tuo tarpu pašelpos skyriaus administravimui ir jo narių aptarnavimui Centras turi daugiau nei tris kartus tiek išlaidų, kiek kainuoja apdraudos skyriaus administravimas ir jo narių aptarnavimas. Kuomet apdraudos skyriaus nariai moka po 15 centų į mėnesį duoklių lėšų fondui, tai pašelpos skyriaus nariai negali skųstis, kuomet jiems prisieis damokėti 10 centų į mėnesį duoklių lėšų fondui, iš kurio apmokama pašelpos skyriaus administravimo ir jo narių aptarnavimo išlaidos.

Pagaliau turime atsiminti ir tai, kad šiandie jokioje užtikrintoje amerikonų visuomeninėje organizacijoje ar apdraudos kompanijoje už tokias duokles, kokias SLA. nariai moka į pašelpos skyrių, tokios pašelpos gauti negalima. Reikia mokėti netik didesnės duoklės, bet ir pašelpa nariams mokama sulig nustatyto laiko už ligas, arba pašelpos mokėjimo laikas apribotas sulig nario mokamų duoklių normos. Susivienijime šitokių apribavimų nėra ir rasime šimtus atsitikimu, kur SLA. nariai už menkas ligas išima šimtais dolerių pašelpos.

Netenka abejoti, kad visi rimtai į dalykus žiurinti SLA. nariai pilnai sutiks su tokiu Pildomosios Tarybos nutarimu ir pasistengs visa šio reikalo padėtį paaiškinti mažiau šį reikalą suprantantiems nariams.

—o—

NEUŽTARNAUTI ŠMEIŽTAI

Amerikos bolševiku spauda visu savo išgvėrimu puola ir šmeižia S. L. A. Pildomąją Tarybą ir „Tėvynės" redaktorių. Visa ta šmeižtų kampanija paremta tuomi, kad Susivienijimo viršininkai nėra bolševikų „vieros" žmonės ir kad Susivienijimas netarnauja bolševikų kromeliui.

Tačiau musų raudonieji prieteliai užmiršta, kad Susivienijimas nėra bolševikų partijos organizacija ir todel negali bolševikams tarnauti. Susivienijimas sukurtas visai kitiems tikslams — jis yra Amerikos lietuvių tautiniai kulturinė, pašelpos ir apdraudos organizacija ir tik tiems tikslams tegali tarnauti. Susivienijimas nėra politine organizacija ir todel negali eiti į bendrus frontus nei su bolševikais, nei su jokiomis kitomis politinėmis grupėmis.

Žinoma, bolševikų laikraštininkai šitai kuopuikiausiai žino. Bet jie savo demagogiją varinėja prieš Susivienijimą ieškodami neišmanėlių SLA. narių tarpe. Jie kerštauja Susivienijimui, manydami tuo budu pasitarnaus savo organizacijai. Pagaliau turi progos pašmeižti nepatinkamus kitų įsitikinimų Amerikos lietuvių veikėjus. Bolševikų laikraščių skaitytojams reikia juk permainų — reikia naujų vardų, naujų temų bolševikiškos neapykantos išliejimui. Tad ir varo šmeižtų kampaniją prieš Susivienijimą ir jo viršininkus.

Labai negudrus bolševikų manevras prieš „Tėvynės" redaktorių, kad buk mes priešingi nedarbo ir socialei apdraudai. Kas skaito „Tėvynę", kiekvienas aiškiai žino, kad S. L. A. organas tokios apdraudos reikalingumą nurodė jau tuomet, kai bolševikai tokią apdraudą skelbė „kapitalizmo lopymu" ir darbininkų klasės apgaudinėjimu. Bet pastaraisiais laikais, kuomet net Amerikos federalės valdžios sferos pradėjo rupintis nedarbo ir socialės apdraudos įvedimu, tai ir bolševikai susigriebė kovoti už tokią apdraudą, kad galėtų visuomenei pasigirti, jog jie tai iškovojo.

Visai bereikalingai bolševikų laikraštininkai bando apšaukti kiekvieną nedarbo ir socialės apdraudos priešu, kuris nestoja į bolševikų trukšmavimo eiles su iškelta iškaba ir šukavimais prieš kapitalizmą, fašizmą ir kitas nebolševikiškos santvarkos formas. Tokie trukšmavimai, kokiais bolševikai pasižymi, gali tik pakenkti pačiam reikalui, o nepagelbėti. Bolševikų vadai visuomet buvo ir yra visokių trukšmavimų ir kitaip manančių žmonių šmeižimo gabiausiais autoriais. Nepavydime bolševikams tų gabumų.

—o—

Žmogaus gyvenime gražiausia harmonija susidaro tuomet, kai jo žodžiai ir darbai artimai jungiasi ir vieni kitiems neprieštarauja.

—o—

Kilnioji labdarybė dažnai esti gimdytoja tinginystės ir kitų žmogaus gyvenimo nuodėmių.

—o—

Ne svarbu kaip ilgai gyvenai, bet svarbu ant kiek naudingai sau ir kitiems gyvenai.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. I. B. BRONUŠAS,
3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

KUDIKIŲ MAISTAS.

Rašo **Dr. I. B. Bronušas.**

Kudikių gyvenime maistas lošia labai svarbią rolę; jų sveikatingumas priklauso nuo maisto. Kudikių kunelis reikalauja įvairių maisto medžiagų; jų išsivystimas ir sveikata priklauso nuo maisto įvairumo.

Kad kudikiai augtų sveikais ir drutais, — jų maistas turėtų susidėti iš trijų, kuną stiprinančių, maisto rųšių.

Pirmiausiai, maistas turėtų aprupinti kuną reikalinga medžiaga, susidedančia iš tokio maisto, kuris stiprintų ir atitaisytų įvairias kuno dalis; antra, maistas turėtų suteikti užtektinai energijos raumenų augimui ir jų vystimuisi; trečia, maistas turėtų reguliuoti chemiškas kuno permainas, kurios lošia labai svarbią rolę iš atžvilgio į jo sveikatingumą ir augimą.

Svarbiausia sustiprinimo medžiaga yra riebumai ir minerališkoji medžiaga, kaip, pavyzdžiui, geležis, kalkės ir fosforas, kuriuos randama įvairiose kuno dalyse.

Riebalai aprupina musų kuną energija, bet didesnė energijos dalis gaunama iš cukraus ir krakmojo.

Tarp tokių medžiagų, reguliuojančių įvairias kuno permainas iš atžvilgio į kuno augimą, randama minerališkoje medžiagoje ir taip vadinamuose įvairių rušių vitaminuose.

Nors, palyginamai, taip dar nesenai tepasisekė patyrti apie tų vitaminų veikimą, bet šiandien manoma, kad jų yra keleriopų rušių, kaip A, B, C ir D vitaminų, reikalingų kaip iš sveikakatos, taip ir augimo atžvilgių. Jei kuno tokiomis medžiagomis neaprupinama, tai jis nusilpnėja, kaulai suminkštėja ir škorbutas apima.

Keletą iš tų vitaminų, taip reikalingų maisto dalių, randama vienoje maisto rušy, kitus užeinama kitoje maisto rušy, o trečius užtinkama įvairiose maisto rušyse.

Bet kudikių svarbiausias maistas yra šviežias pienas, nes tik šviežias pienas suteikia visų trijų ar keturių rušių vitaminus.

Kaip karvės, taip ir motinos pienas susideda iš kelių svarbių maisto medžiagų, kaip tai: protino, karbohydrato, riebalų ir kitų.

Kudikio kunas, gyvybės palaikymui, reikalauja visų šių medžiagų.

Laike kudikių maitinimo nereiktų užmiršti, kad jų kunas reikalauja ir kitokio maisto, negu vien pieno, kaip, pavyzdžiui: kiaušinių, trupučiuko mėsos, žuvies, daržovių, vaisių, duonos ir įvairių iš javų padarytų valgių greta riebalų ar cukraus, kad valgiai turėtų geresnį skonį.

Paprastas maistas, išmintingai parinktas ir gerai pagamintas, yra daug naudingesnis, negu pirktas ir jau pagamintas kudikių maistas.

Yra pripažinta, kad šviežias pienas lošia labai svarbią rolę iš atžvilgio į kudikio maistą, nes šviežias pienas susideda iš daug krakmolo ir kuno augimui reikaingo A vitamino.

Užtai, kiekvienas kudikis, sakau, turėtų po vieną kvortą, o jau mažiausiai puskrovtę pieno į dieną išgerti. Tik tokie kudikiai, kurie į dieną užtektinai pieno išgeria, geroje sveikatoje ir tvirtybėje auga.

Kaip kudikis užtektinai pieno išgeria, tai daugiau kitokio maisto, kaip kiaušinių, mėsos ir surio labai mažai tebereikalauja.

Kudikio sudėjimas butinai reikalauja kiaušinių, nes kiaušiniuose randama daug geležies, kurios piene visai nėra. Ypatingai kiaušinių triny randama daug geležies. Tokie valgiai, pagaminti iš pieno ir kiaušinių trynių, yra dažniausiai vartojami po valgiui, vietoje kitų vaisių ir grietinės — smetonos. Kiaušinių trynius vartojama sriubų patirštinimui.

Įvairios daržovės ir vaisiai mažai teduoda riebalų ir energijos, užtai tokios daržovės ir vaisiai yra svarbųs tiktai kaipo mineralinių medžiagų šaltiniai. Daugelis daržovių ir vaisių sulaiko vidurių sukietėjimą.

Špinakus ir kitas lapines daržoves, kaip salotas, batvinius ir ropes skaitoma geležies šaltiniais. Razinkos ir fygos yra pilnos geležies.

Tokiu budu matoma, kad pienas, iš pieno pagaminti valgiai ir daržovės užlaiko A vitaminą.

Vaisiai ir daržovės taipgi užlaiko B vitaminą.

Bulvės, pomidorai arba tomatės ir pelsinai užlaiko C vitaminą, kuris apsaugoja kuną nuo škorbuto. Šitas C vitaminas kartais praranda savo svarbiausią jėgą — kuno apsaugojimą nuo ligų — laike virimo.

Pieno pasteurizacija sunaikina C vitaminą. Bulvės ir morkos, jei ilgai verdamos, taipgi pražudo C. vitaminą. Bet tokie vaisiai, kaip apelsinai ir tokios daržovės, kaip pomidorai arba tomatės užlaiko šitą reikalingą kudikio kunelio išvystimui C vitaminą.

Fašistinis Judėjimas Jungtinėse Valstijose

Generolas Smedley D. Butler padarė sensacingą pareiškimą, kad Wall Stryčio plutokratai planavo nuversti Jungt. Valstijų valdžią ir norėjo įsteigti fašistinę diktaturą, panašią į Italijos Mussolino. Pats generolas Butler esą buvęs parinktas joti ant šyvo (balto) arklio, vadovaujant 500,000 buvusių kareivių maršuojant į Washingtoną. Buvus ir didelė suma pinigų pasiulyta gen. Butler, bet jisai netik kad nepriėmė pasiulymo, bet išdavė visą tą sąmokslą nuversti valdžią.

Jei toks atidengimas butų įvykęs kokioj diktatoriaus valdomoj šaly, tai įtarti sąmokslininkai, beabejonės butų buvę prie sienos pastatyti ir pas Abraomą pasiųsti, tačiau demokratinėje Amerikoje nieko panašaus neatsitiko. Tik Kongreso Komisija pakamantinėjo patį generolą Butlerį ir tuos sąmokslininkus, ir tuo ta visa sensacija turbut ir pasibaigė.

Bet kila klausimas — jei generolas Butleris butų parsidavęs Wall Stryčio plutokratams ir butų sutikęs vadovauti tai 500,000 buvusių kareivių armijai, ar ištikrųjų jau butų įvykęs dabartiniu laiku fašistinis perversmas šioje šaly? Vargiai kas tiki, kad toks perversmas dabartiniu laiku galėtų įvykti. Nors fašistinių tendencijų, tai vienur, tai kitur pasireiškia ir fašistinė propaganda inspiruota Mussolinio ir Hitlerio yra skleidžiama, bet kiek toji propaganda turi pasisekimo, tai tiksliai vargiai kas galėtų pasakyti.

United Press darė tyrinėjimą fašistinio judėjimo šioje šaly ir, pagal tą tyrinėjimą pasirodo, kad du fašistiniai judėjimai, kurie reiškiasi gana plačiai ir išrodo, kad jie išaugs į didelę spėką, jau baigia visai smukti.

Viena tų fašistinių grupių, tai taip vadinamų rudmarškinių (khaki shirts) grupė, kuri esanti visai pakrikus del nuteisimo jų vado Art. Smith į kalėjimą už apgavystes. Antroji, tai sidabrinių marškinių (silver shirts) grupė, kurios vadas William Dudley Pelley ir laukia teismo del laužymo „Blue Sky" (Mėlinos Padangės) įstatymo. Nors Pelley giriasi, kad jo organizacija turinti 50,000 narių pietvarkinėse valstijose, bet tikrasis narių skaitlius esąs daug mažesnis.

Abidvi viršminėtos fašistinės grupės, tiek Rudmarškinių, tiek Sidabrinių Marškinių sekėjai skelbia Mussolinio korporacijos tėžius ir yra pasiskolinę Hitlerio skelbiamą rasinę neapykantą ir kovą prieš žydus.

Dar sekamos fašistinės grupės randasi, kurios šiek-tiek stipriau laikosi ir dar nėra taip susmukusios, tai Baltmarškiniai ir perorganizuota Ku Klux Klan organizacija. Šios atžagareivių organizacijos turi savo sostinę Chattanooga mieste, Tenn. valstijoj.

Tačiau šios fašistinės grupės neturinčios aiškaus fašistinio programo, jos kol kas rupinasi pinigine sistema, kova prieš komunizmą ir neva rupinasi gynimu konstitucijos.

Šių organizacijų narių skaitlius nėra žinomas, bet yra manoma, kad jos narių neturinčios daug.

Tai, kaip išrodo, Jungtinėse Valstijose fašistinis judėjimas yra visai silpnas. Bet jei šalies ekonominė padėtis nesitaisys ir depresija nebus nugalėta, tai ateity visko galime susilaukti, nes del bedarbės daug žmonių įpuola į desperaciją ir dažnai seka paskui visokius demagogus, kurie tik žada išganymą.

S. Bakanas.

Dariaus - Girėno Žuvimo Vieta

Berlynas. XI. 13. Elta. Prieš kelias dienas į Berlyną atvykusi Lietuvos aero kliubo komisija, su inž. Landsbergu priešaky, Lietuvos pasiuntinybės Berlyne atstovo lydima, apžiurėjo vietą, kur žuvo perskridę per Atlanto vandenyną lakunai Darius ir Girėnas. **Po ilgesnių derybų su vietos valdžios organais, kurių žinioje yra nelaimės vieta, komisija išnuomavo tą vietą 99 metams. Lietuva mokės 10 markių nuomos metams. Išnuomota vieta yra 10 kv. metrų.** Nuomos sutartis bus šiomis dienomis pasirašyta Berlyne. **Toje žemėje bus pastatytas granito paminklas ir medinis kryžius.**

Nelaimės vieta bus aptverta. Komisija yra nusistačiusi kuogreičiausiai pastatyti paminklą. Del granito paminklo jau susitarta su Soldino dirbtuvėmis. Medinis kryžius bus atgabentas iš Lietuvos. Komisija tikisi, kad paminklas lakunams galės buti pašventintas jau ateinantį pavasarį.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasia jau susnudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol degą krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

Linksmų Kalėdų!

Kai šitai skaitysite — bus jau Kalėdos, metinės gimtadienio sukaktuvės to žmogaus, kuris buvo pasirįžęs šį pasaulį padaryti tokiu, kad žmogui jame butų gera gyventi; žmogus, kuris jau per 1934 metus visam pasauliui yra žinomas, kaipo skelbėjas tokios filosofijos, kuri prigijo nuskriaustųjų ir pavergtųjų širdyse; žmogus, kuris save ir vėliau jį kiti dievu vadino ir kurio vardas yra Jezus Kristus.

Kalėdų šventė — arba Jezaus Kristaus gimtadienis — minima visame krikščioniškame pasauly. Tą dieną visa Jezų Kristų sekanti žmonija susirkaupia ir prisimena apie jo darbus, apie jo skleistas idėjas. Kalėdų dienoje mes prisimename tokią asmenybę, kuri troško visai žmonijai, ypač nuskriaustiesiems, lygybės, laimingo gyvenimo, meilės; asmenybę, kuri draudė kariauti ir vieni kitus skriausti; asmenybę, kuri sujudino visą žmoniją ir tos žmonijos santvarkos pamatus; asmenybę, kurios paskelbtus idealus praktikuojant, gyvenimas, ištiesų, butų gražus ir laimingas.

Bet jis, kaip ir kiti žmonės, tik gyveno, skleidė idėjas, už ką buvo nukankintas, numirė ir liko tik jo idėjos, kurios šiandien augštyn kojomis apversta, kurių pagelba net tie patys nuskriaustieji dar labiau skriaudžiami.

Minint šį svarbų gimtadienį, mes vis tik susikaupkime ir prisiminkime, jog buvo žmogus-dievas, kuriam apėjo žmonijos likimas. Paminėkime jį kaipo tokį. Nors tą dieną prisiminkime, kad jo idėjos buvo gražios, prakilnios ir jei butų įgyvendintos — gražu ir smagu šiame pasauly butų gyventi.

O mes, šia prakilnia proga, visiems savo organizacijos nariams, „J. K." bendradarbiams ir bendrai visiems lietuviams jaunuoliams linkime taipgi siekti augštų idealų, tokių prakilnybių, kad ateity irgi butumet garbinami ir augštinami.

Stoka Kalbos Vadovėlių

Kaip „Jaunimo Keliuose", taip ir kituose laikraščiuose plačiai rašoma apie jaunimo mokinimą ar mokinimasi lietuviškai. Tas labai gerai. Bet ta musų spauda yra prisimiršusi ar gal nežino vieno labai svarbaus dalyko, butent to, kad mokyti ar mokytis lietuvių kalbos Amerikoje susidaro viena labai paini padėtis: mes neturime tinkamai prirengtų lietuvių kalbai vadovėlių nė mažamečiams, nė suaugusiems jaunuoliams.

Man tenka jaunuolius lietuviškai pamokyti. Tai tiesiog didelis vargas. Amerikoje pagamintų tinkamų čionaitiniam jaunimui lietuvių kalbos vadovėlių nėra. Lietuvoje pagaminti Amerikos jaunimui, laikantis amerikoniškos mokymo sistemos, vadovėliai netinka. (Prie to, jų net gauti Amerikoje negalima.) Ir štai, kuomet prisieina duoti pamoka lietuviškai— reikia pačiam ji sugalvoti ir ant lentos atvėjų atvėjais rašinėti. Paskubomis dirbant, ir ta pati pamoka, kartais, išeina netobula ir prieš jau protaujančius jaunuolius reikia paraudonuoti, kad mes toki biedni, tiek mažai jų likimu rupinamės, jog net tinkamų vadovėlių jų mokinimui nepagaminame. Su mažamečiais dar nė šio, nė to — juos galima bile pasakomis ar skaitymėliais patenkinti, bet su suaugusiu jaunimu susidaro jau visai rimtas reikalas: čia reikalinga nustatyta sistema, čia reikia turėti tokias pamokas, sulig kurių laipsniškai ir paskubomis jaunuolis lietuviškai pramoktų. To nepadarius, jaunuolis „atkanda dantį" ir meta savo pasirįžimą lietuviškai išmokti.

Tokių nesmagumų tenka patirti jau šiek-tiek prityrusiam mokytojui. Bet aš net negaliu atsivaizdinti, kaip musų jaunuolius mokina tie žmonės, kurie tik bando jaunuoliams patarnauti, juos lietuviškai pamokydami? O jei butų tinkamų vadovėlių — lietuviškai pamokyti bile kas galėtų.

Nežinau, kas tai turėtų padaryti, bet be ilgo atidėliojimo, reiktų išleisti tinkamus lietuvių kalba vadovėlius Amerikos jaunuoliams, nes kitaip mes su lietuvių kalbos mokinimu netoli nueisime. Paganinti tokius vadovėlius butų kam, reikia tik leidėjų. Turint gerų vadovėlių ir lietuvių kalbos mokyklėlių daugiau butų ir jos geresnio tikslo atsiektų.

Pagalvokime ir suraskime budus, kaip įsigyti tinkamus lietuvių kalbos vadovėlius Amerikoje. **Mokytojas.**

SLA. JAUNUOLIU DARBUOTĖ

DETROIT, MICH.

Iš SLA. 364 Jaunuolių Kuopos Susirinkimo.

Gruodžio 9 d. pp. Smailių namuose atsibuvo SLA. 364 jaunuolių kuopos priešmetinis susirinkimas. Priklausanti nariai užsimokėjo duokles ir išsirinko naują 1935 metams kuopos valdybą iš sekančių asmenų: p-lė Sofija Žukauskaitė pirmininkė, Jonas Stanevičia vice pirmininkas, Vytautas Smailis užrašų raštininkas, Mirga Motuzas finansų raštininkė, Birutė Smailis iždininkė.

Svarstyta kvietimas prisidėti prie rengiamos lietuvių kalbos mokyklėlės, bet tas reikalas palikta sekančiam susirinkimui galutinai išspręsti, labiausiai delto, kad jaunuolių kuopoje nepasitikima kitomis kuopomis, nes Seimą rengiant jaunuolių kuopa irgi darbavos, bet kaip atėjo pelno pasidalinimas, tai kitų kuopų nariai pasidalino, o jaunuolių kuopai nė cento nedavė.

Nutarta, prie progos, po švenčių surengti pasilinksminimo vakarėlį, jei bus galima gauti tinkamą ir nebrangią svetainę. Į komisiją išrinkta V. Smailis ir J. Stanevičia. Nutarta prirašyti daugiau naujų narių. Taipgi jau kai kurie nariai, priklausanti mažamečių skyriuje, suėjo į metus ir turi teisę persikelti į suaugusių skyrius, bet persikėlimas atidėtas ligi Pildomoji Taryba nepaskelbs naujų apdraudos skyrių taisyklių.

Kuopa savo išde pinigų turi $9.88.

Mirga Motuzas.

PITTSBURGH, PA.

Amerikonų Spauda Rašo Apie Įžymų Lietuvį.

Pittsburgho rytmetiny dienrašty „Pittsburgh Post Gazette" lapkričio 22 d. laidoje sporto skyriuje tilpo aprašymas apie lietuvį futbolo lošiką, kuris yra gimęs Vilniuje, okupuotoj Lietuvoj, ir dabartiniu laiku yra garbės studentu Katalikų Universitete Naujoj Anglijoj. Tas jaunuolis vadinasi William Laujauskas ir gyvena Worcester, Mass.

Pittsburgh Post Gazette sporto rašytojo Mr. Al. Abrams žiniomis p. W. Laujauskui bunant 5 metų amžiaus ir gyvenant Vilniuj su savo tėvais Pasaulinio Karo metu, vokiečiams užėmus Vilnių kartu ir Lajauskų šeimyna buvo paimta į vokiečių nelaisvę, o jų ukį vokiečiai pasiėmė del savęs. Motina su sunum buvo patalpinti į nelaisvių kempę, o tėvas paimtas prie kariškų darbų. Ir nuo tada motina ir sunus visai nieko negirdėjo ir negirdi po šiai dienai apie savo tėvą, nors buvo dedamos didžiausios pastangos jį surasti.

Jaunasis Lajauskas ir po šiai dienai nešiojasi pasaulinio karo „dovaną" — ženklą ant veido randą, nes kai karo metu „šrapnelė" sprogo ir lėkdamas šmotas perkirto jo veidą, nors jis tada buvo tik 5 metų amžiaus, su nieku nekariavo ir niekam negalėjo buti pavojingas. Bet karo mirties šluota šlavė viską, ką tik patiko.

Karui pasibaigus jaunojo Lajausko dėdė, gyvendamas Amerikoj, pasirupino atsitraukti jį ir jo motiną į Ameriką. 1921 metais jaunuolis Lajauskas įstojo į Worcester, Mass., Clasical High School ir tenai besimokindamas pradėjo lošti futbolą. Lošime tiek pasižymėjęs, kad jisai dabartiniu laiku esąs Katalikų Universitete kaipo garbės studentas del gero futbolės lošimo ir lošime pasižymėjimų. **S. Bakanas.**

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles
savo vaikučiams.

STIRNA VIENAKĖ.

Stirną ištiko nelaimė: ji neteko vienos akies ir negalėjo matyti, kas ėjo prie jos iš tos pusės... Kad apsisaugojus nuo pavojaus, ji paprastai eidavo pasiganyti ant augšto juros kranto ir taip atsistodavo, kad toji pusė, kurioj ji neturėjo akies, butų atkreipta į jurą. Tokiu budu ji matydavo, ar neateina medžiotojas, ir jai dažnai pasisekdavo tuo budu išsigelbėti. Vienok medžiotojai susekė, kad ji neregė, ir, susėdę valtin, priplaukė prie to kranto, ant kurio ji ganydavosi, ir nušovė ją.

— Ak, — sušuko nelaimingoji, mirdama: —

Negali pabėgti nuo savo likimo.

D A I N E L Ė

Mačiau, mačiau kukutį
Gale lauko tupintį,
Kiaušinėlių dedanti.
Aš kiaušinį motutei, —
Man motutė bandelę.
Aš bandelę kiaulelei, —
Man kiaulelė paršelį.
Aš paršelį vilkeliui, —
Man vilkelis kailelį.
Aš kailelį tėveliui, —
Man tėvelis karvelę.
Aš karvelei žalio šieno, —
Man karvelė balto pieno.

The Reformation in Lithuania

P R I E R A Š A S

Šitame straipsny Amerikos lietuvaitė atskleidžia mums suvis naują lakštą Lietuvos istorijos. Mes, jau perdaug esam girdėję apie Lietuvos didžiuosius kunigaikščius ir kokia plati buvo Lietuvos žemė prie Vytauto, bet permažai mums pakeliama šydrai, po kuriais dengiasi tas tarplaikis nuo 14-to šimtmečio iki mums atmenamo arba musų tėvams atmenamo laiko. Nevien tai, bet pirmą sykį randame tokią lietuvę-amerikietę susidomint religine reformacija. Todel su dvigubu įdomumu galime šį nepaprastą rašinėlį skaityti. Medžiaga semta iš šių knygų: **Ten Epochs of Church History**, Vol 9, Williston Walker; **The Reformation of The 116-th Century**, Charles Beard; **A History of Protestantism**, Rev. J. A. Wylie; **The Reformation**, George P. Fisher; **Lithuania Past And Present**, E. J. Harrison.

Up until 1530, Lithuania, as well as the rest of Europe, was a Catholic country. In 1530 missionaries of the reformed religious doctrines began to preach in Lithuania, which, at that time offered refuge to the freethinkers whose revolt against the Catholic church did not follow the usual doctrinal form. The two principal reformers there were Tortyllowicz, a parish priest, and Abraham Culva, a member of the Lithuanian nobility, both of whom were sent by Duke Albert of Prussia in his great zeal for reform.

The new religious doctrine reached its zenith during the reign of Sigismond Augustus, Grand Duke of Lithuania, and King of Poland. After his accession to the throne in 1548, he wavered between Catholicism and Protestantism. Although leaning toward the latter, he did not take the final step of accepting it publicly, withstanding the efforts of Calvin, with whom he corresponded, and of Nicholas Radvila (Radziwill) whose sister was his first queen.

Nicholas Radvila, called the Black Radvila, was the central figure of the protestant movement in Lithuania. A member of one of the wealthiest and most powerful families, he accepted Calvinism in about 1550, and from then, until his death fifteen years later, he devoted his vast wealth and influence to propagating the reformed faith.

What influenced this conversion was his disgust with the decadence, immorality and degradation of morals and manners prevailing in the court. His opposition to union with Poland (the Grand Duke of Lithuania was also the King of Poland) and his deep indignation at seeing the Poles behave in Lithuania as though the country belonged to them, furthered his belief that Lithuania's religious decadence was in a measure due to the work of unworthy Polish priests, and fostered his strong determination to detach his country from Poland and Polish influence by the introduction of the new faith.

He worked zealously: inviting foreign preachers into the country, sending Lithuanians to Geneva to study at the very center of Calvinism, defraying the expenses of printing the first Protestant Bible in Lithuania, diffusing works written in defense of the reformed faith, erecting a magnificent Protestant church and college in Vilna. His work was done so thoroughly that Calvin's doctrines won a victory with almost unprecedented ease. Most of the nobles followed Radvila's example, and in many of the towns the reformed worship was established. It is interesting to note that the first printing in Lithuanian and the college in Vilna were founded by a Protestant and only later did the catholics follow that example, though they had the facilities to do this long before.

Since the early days of Christianity in Lithuania, there had been friction between the clergy and the nobles. The latter — numerous, wealthy and independent recipients of the best education of the time in foreign universities — gladly ranged themselves against the Roman Catholic Church. Radvila, however, was the corner stone of the new religious edifice, and with his death the whole structure of protestantism in Lithuania crumbled and fell.

(To be continued)

:: Tėvažudys ::

Guy de Maupassant. Išvertė J. Lazauskas.

Advokatas aiškino viską pamišimu, nes kaip gi kitaip išaiškinti tą stebėtiną nusikaltimą?

Vieną rytmetį, krumuose netoli Chatou, buvo rasti du lavonai, vyro ir moters. Buvo tai pora, susijungusi tik prieš metus. Prieš naują susijungimą užmuštoji, buvo trejus metus našlė. Žmonės neseni, turtingi, priklausą taip vadinamai sąjungai, neturėjo priešų, nebuvo taip pat apiplėšti. Buvo pagrindo manyti, kad užmušęs vieną po kito kažkokiu ilgu geležiniu įrankiu, užmušėjas nustumė juos nuo krašto į upę. Tardymas nieko neatidengė. Tardomieji žmonės nieko iš liekamų prisiminti negalėjo. Praėjo staiga jaunas stalius iš kaimyninio sodžiaus, dviejų vardų Jurgis Liudvikas, prisižino, kad jis buvo užmušėjas vedusiųjų. Į visus užduotus jam klausimus atsakė: „Užmuštąjį pažinojau nuo dvejų metų, o jo žmoną tik nuo pusės metų. Dažnai budavo pas mane ir duodavo man savo baldus taisyti."

O į klausimą del nužudymo priežasties atsakė niuriai:

— Užmušiau, nes norėjau juos užmušti!

Jokio kito atsakymo negalima buvo iš jo išgauti.

Tikriausiai, šis žmogus atėjo į pasaulį neteisėtai, atiduotas kadaise vaikų auklei, gyvenančiai šioj apylinkėj. Kito pavadinimo be Jurgio Liudviko neturėjo. Bet kai paaugo pradėjo rodyti didelius gabumus ir taktą sujungtą su švelnumu ir įgimtu skoniu, taip kad nebuvo draugo, kuris jo nevadintų „ponaičiu". Pavadinimas šis priaugo prie jo ant visados.

Garsėjo gabumais savo išrinktam amate, o buvo stalius. Užsiiminėjo be to piaustymu medy. Buvo kalbama, kad buvo kerštingo budo, kad pagal politinius įsitikinimus yra komunizmo ir net nikilizmo šalininkas, kad aistringai skaitąs romansus, pilnus nuotikių, kad mėgstąs kruvinas dramas, kad esąs prie to veiklus narys ir iškalbus kalbėtojas kaimiečių darbininkų susirinkimuose.

* ❖ *

Advokatas laikėsi prie pamišimo.

Kaip gi kitaip, tikrumoje, galima išaiškinti užmušimą šio staliaus savo geriausių klientų, klientų turtingų ir duosnių (pats tai pripažino), kurie kaip liudija jo knygos, laike dviejų metų davė jam uždirbti 3,000 frankų.

Tik viena tat gali paaiškinti — pamišimas, manijakiškumas, kuris pastumė jį atkeršyti tiem dviem piliečiam, kaip atstovams visų piliečių bendrai.

Advokatas pasinaudojęs iš pravardės „ponaitis", duotos jaunuoliui vietinių gyventojų sušuko:

„Ar tai ne ironija, dėka kurios galėjo dar daugiau įsismaginti tas nelaimingas jaunuolis be tėvo ir motinos? Jis yra užsispyręs republikonas. Ką sakau? Priklauso jis tai politinei partijai, kurios narius dar nesenai republika pasmerkdavo sušaudyti ar ištremti, o kuriuos dabar priima su išskėstomis rankomis; partijai, kuriai gaisras yra pagrindu, o žudymas — paprasčiausia priemone. Liudnos doktrinos, žydinčios dabarty visoje republikoje, pražudė jaunuolį. Girdėjo, kaip republikonai, net moterys, taip yra net moterys geidė kraujo Gambėt'os ir Grevy'jo; protas jam susimaišė; panorėjo kraujo, poniško kraujo! Ne jį reikia teisti, gerbiamieji ponai, bet komunizmą!"

Pasigirdo pritarimo šnabždėjimas. Buvo juntama, kad simpatija buvo gyrėjo pusėje. Prokuroras nieko neatsakė. Tada teismo pirmininkas kreipėsi į kaltinamąjį klausdamas, ar neturi ko pareikšti savęs apgynimui. Tas atsistojo. Buvo tai jaunuolis nedidelio ugio, šviesiaplaukis, pilkų šviesių akių; balsą turėjo skambų, o kalboje jautėsi tokia tiesa, kad iš pirmų žodžių gavo sau klausytojų palankumą. Kalbėjo tonu kalbėtojo, taip puikiai ir aiškiai, kad mažiausias jo žodelis buvo girdimas tolimiausiam salės kampe.

— Ponas pirmininke — pradėjo — kadangi vertinu giliotiną labiau už beprocių namus, todel pasakysiu, kas seka: užmušiau todel tuos žmones, nes tai buvo mano gimdytojai! Dabar prašau mane išklausyti ir nuteisti.

Viena moteris, pagimdžiusi sunų, persiuntė jį pas auklę. Ar žinojo, kur nuvežė jos bendras mažą nekaltą asmenybę, pasmerktą amžinam vargui, amžinai gėdai del savo neteisėto kilimo, daugiau pasakysiu — mirčiai, nes pamestas ir užmirštas kudikis, — ar ji žinojo — nežinau. Žinau tik, kad auklė, negaudama atlygimo, galėjo, kaip tai jos dažnai daro, pražudyti jį ir nuvesti į blogą kelią. Tuo vaiku buvau aš. Moteris, kuri mane išmaitino, buvo sąžiningesnė ir labiau žmoniškesnė už mano paties motiną.

Bet darydama tai, ką laikė savo pareiga, padarė klaidą — daug geriau yra duoti pražuti tiem nelaimingiem vaikam, išmestiem į kaimyninius kaimus, taip, kaip yra išmetamos šiukšlės. Augau su žiauria niekšybės anspauda.

Kartą kaimyno vaikai pavadino mane „pamestinuku". Jie nesuprato to žodžio, kurį vienas jų girdėjo iš savo tėvų. Aš taip pat nesupratau jo reikšmės, bet instinktas sakė, kad gludi jame kažkas mane žeminančio.

Buvau, nesigiriant, vienas iš gabiausių mokinių mokykloje. Bučiau galėjęs buti, net ne visai paprastu žmogum, ponas pirmininke, jei manęs gimdytojai nebutų pametę, jei nebutų užmiršę apie mane.

Buvau auka, jie — kaltininkai. Buvau bejėgis — jie be pasigailėjimo. Privalėjo mane mylėti, o vietoj to atstumė mane! Dėkingas jiems gyvybe, bet ar gyvybė yra dovana! Mano buvo nelaimė. Po jų niekšingo pasielgimo man paliko tik kerštas. Pasielgė su manimi laukiniu nežmoniškuu budu. Tas, kurį įžeidžia, muša; tas, kurį apvagia, jėga atima savo; o žmogus apgautas ir išniekintas užmuša, užmuša taip pat ir išgėdintas.

Aš buvau labiau apvogtas, apgautas ir išniekintas, nei tie visi, kuriuos ponai dažnai išteisinate; aš gavau skaudesnius smugius, nes mano turėjo moralę žymę. Atkeršijau už save — užmušiau. Tai buvo man gamtos teisė. Atėmiau jiems gyvenimą laimingą, mainais į savo gyvenimą baisų, gyvenimą, kurį gavau iš jų!

Pasakysite, kad užmušikas! Bet ar šie žmonės buvo mano tėvai — tie žmonės, kuriems aš buvau sunkenybė virš jėgų, nerimastimi, niekšystės anspauda, kuriems mano atėjimas į pasaulį buvo vargas, mano gyvenimas — dažnas skaudus prisiminimas? Ieškojo asmeniško smagumo, kai štai likimas iš nežinių apdovanojo juos kudikiu. Ir atsikratė juo! Nežiurint to viso buvau pasiruošęs juos pamilti.

Prieš du metu, tas žmogus, mano tėvas, atėjo pirmą kartą pas mane. Aš nieko neįtariau. Užsakė pas mane baldų. Kaip vėliau sužinojau slaptai klausinėjo apie mane pas musų kleboną. Pradėjo dažnai mane lankyti, duodavo man darbo ir gerai man už jį mokėjo. Kartais įsileisdavo su manim į pašnekėsį apie šį ir tą. Mėgau jį labai.

Šių metų pradžioje atsivedė su savim savo pačią — mano motiną.

Kada įėjo, pastebėjau, kad truputį dreba ir pamaniau, kad serga nervų liga. Negalėjo kalbėti, paprašė tik kedės ir stiklo vandens. Apžiurėjo mano butą, kaip apsvaigusi, į visus savo vyro klausimus atsakinėjo tik „taip" ir „ne". Kai išėjo, pamaniau sau, kad jai kažko truksta.

Praėjus mėnesiui, vėl atėjo. Šiuo kartu buvo rami ir valdėsi save; išbuvo pas mane gana ilgai ir davė man didelį užsakymą. Mačiau ją dar tris kartus, bet neįtariau nieko.

Kartą pradėjo mane klausinėti apie mano gyvenimą, mano vaikystę, mano tėvus.

Į šį paskutinį klausimą atsakiau:

— Mano gimdytojai, ponia, buvo tiek niekšingi, kad mane pametė ir užmiršo apie mano buvimą.

Ji pridėjo ranką prie širdies ir nualpo. Tuo akimirksniu atėjo man į galvą, kad ji mano motina. Bet nedaviau niekuo pažinti savo įtarimo: norėjau ją matyti, norėjau, kad vaikščiotų pas mane.

Dabar iš savo pusės, aš pradėjau klausinėti apie juos. Sužinojau, kad susijungė dar tik liepos mėn., kad prieš šliubą mano motina buvo tris metus našlė. Buvo kalbama, kad mylėjęsi dar gyvenant jos pirmajam vyrui, bet jokių tikrų įrodymų apie tai nebuvo. Įrodymu buvau aš, įrodymu, kurį pirmiausiai paslėpė, tikėdamiesi ateity nudėti.

Laukiau. Atsilankė kartą pas mane kartu su mano tėvu. Šiuo kartu man atrodė labai sujaudinta kuo nežinau. Išeidama pasakė man:

„Aš ponui linkiu gero, nes ponas man atrodai sąžiningu žmogum ir geru stalium. Ateis laikas, kad ponas norėsi vesti. Noriu ponui padėti, kad galėtum visai laisvai išsirinkti sau tą, kuri tau patiks. Aš pati pirmą kartą ištekėjau nemylėdama, ir žinau, kaip del to kenčiama. Dabar esu turtinga, bevaikė ir galiu, kaip noriu tvarkyti savo turtus. Štai pono dalia."

Padavė man didelį užanspauduotą voką.

Pervėriau ją žvilgsniu ir tariau:

— Tu mano motina!

Pasitraukė tris žingsnius ir uždengė veidą rankomis. Mano tėvas pribėgo prie jos, prilaikė ją ir sušuko:

— Pasiutai, ponas!

— Visai ne! — atsakiau — žinau, kad esate mano tėvai. Prisipažinkite, aš laikysiu jusų paslaptį. Nieko iš jusų nenoriu.

Liksiu tuom, kuom buvau — stalium!

Nusisuko į duris, nenustodamas prilaikyti mano motinos, kuri pradėjo verkti.

(Užbaiga ant 7 pusl.)

S. L. A. REIKALAI

PROTOKOLAS

SLA. Pildomosios Tarybos Suvažiavimo, Įvykusio Lapkričio 30 d. ir Gruodžio 1 ir 2 dd., 1934 m., SLA. Raštinėje, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

(Užbaiga)

14. Apsvarsčius nutarta, kad visos SLA. Pastovosios Komisijos pildytų savo pareigas prisilaikydamos, kiek galima, griežto taupumo ir pirm pradėsiant bent kokius darbus, kurie sudaro konstitucijos nenumatytas Susivienijimui išlaidas, tai tokiu atsitikimu sumanytą darbą pradėti tiktai gavus raštišką sutikimą nemažiau keturių S. L. A. Pildomosios Tarybos narių.

15. Svarstoma SLA. investmentų patarėjo Breckinridge and Company sąskaitą už patarnavimą šiuo reikalu. Apsvarsčius nutarta pavesti Iždininkui K. P. Gugiui sąskaitą galutinai patikrinti ir tuomet išmokėti galutinai nustatytą sumą.

16. Apsvarsčius nutarta daugiau neatnaujinti sutarties su Breckinridge and Company kaipo SLA. investmentų patarėjais, kuomet dabar galiojanti sutartis išsibaigs vasario 1 d., 1935 metų.

17. Svarstoma pasamdymas naujų patarėjų SLA. investmentų gerinimui. Skaitoma pasiulymas Standard Statistics Kompanijos patarnauti tuo reikalu. Nuodugniai visą reikalą apsvarsčius nutarta pasamdyti Standard Statistics Kompanijos patarnavimą SLA. investmentų prižiurėjimui ir gerinimui. Jei atlyginimas kompanijai nesieks daugiau $500.00 į metus, tai įgaliojamas SLA. Sekretorius M. J. Vinikas susitarti su minėta kompanija, o jei butų didesnėj sumoj atlyginimas reikalaujamas, tai pasiųsti visų Pildomosios Tarybos narių nutarimui. Prieš šį nutarimą balsavo Iždo Globėja E. Mikužiutė.

18. Svarstoma prašymas Onos ir Petro Baumylų suteikti jiems pirmo mortgičio paskolą ant jų nuosavybės adresu: 118 Bay State Road, Methuen, Mass. Prašo paskolos sumoje $2,200.00. Apsvarsčius nutarta įgalioti Prezidentą F. J. Bagočių ir Iždo Globėją S. Mockų, kurie galutinai visą reikalą ištirs ir patieks savo rekomendaciją. Paskolą suteikti $2,000.00 sumoje 6-tu metiniu nuošimčiu trims metams, jei tyrinėtojai šio reikalo patieks teigiamas rekomendacijas. Paskolos suteikimo prižiurėjimu rupintis įgaliotas Prezidentas F. J. Bagočius.

19. Svarstoma Antano ir Mortos Latvinskų prašymas suteikti pirmo mortgičio paskolą ant jų nuosavybės, 188 Minot St., Dorchester, Mass. Paskolos prašo $4,500 trijų metų laikui. Apsvarsčius nutarta paskolą suteikti 6-tu metiniu nuošimčiu trijų metų laikui, jei Prezidentas F. J. Bagočius, apžiurėjęs nuosavybę, paskolos suteikimą savo parašu užgirs, kaip tai yra padaręs Iždo Globėjas S. Mockus. Paskolos suteikimo prižiurėjimu rupintis pavesta Prezidentui F. J. Bagočiui. Prieš šios paskolos suteikimą balsavo Iždo Globėja E. Mikužiutė.

20. Svarstoma Frano Jurkaus prašymas suteikti pirmo mortgičio paskolą ant jo nuosavybės adresu, 417 Marshall Ave., Milwaukee, Wis. Paskolos prašoma $1,200.00 sumoje 6 metams. Apsvarsčius nutarta paskolą suteikti 6-tu metiniu nuošimčiu 3 metų terminui. Paskolos suteikimo prižiurėjimu rupintis įgaliotas Finansų Komisijos narys J. Marcinkevičius.

21. Svarstoma Jono Jestrausko prašymas suteikti pirmo mortgičio paskolą sumoje $1,000, trijų metų laikui. Apsvarsčius nutarta paskolą suteikti 6-tu metiniu nuošimčiu trijų metų laikui sekamomis Finansų Komisijos patiektomis sąlygomis: Dr. P. E. Yestramskas, paskolos prašytojo sunus, turi indorsuoti mortgičio notas ir imti ant savęs atsakomybę už sumokėjimą SLA. pinigų sekančiai: pabaigoje pirmų ir antrų metų sumokėti po $300 ir pabaigoje trečių metų sumokėti likusius $400 paskolos. Paskolos suteikimą prižiurėti įgaliotas adv. J. S. Lopatto.

22. Svarstoma pirmo mortgičio paskolos prašymas No. 69. Apsvarsčius nerasta galimu paskolą suteikti.

23. Apsvarsčius nutarta depozituoti $30,000.00 į taupomąsias sąskaitas nemažiau 3 nuoš. palukanų gaunant. Depozitai turi buti padaryti $5,000 sumomis tokiuose bankuose, kurie turi valdžios apdraudą depozitams.

Ketvirtą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 9 val. vakare.

SESIJA PENKTA.

Penktą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė 10 val. ryte gruodžio 2 d., 1934 m. Sesijoje dalyvauja visi SLA. Pildomosios Tarybos nariai. Finansų ir Kontrolės Komisijų pirmininkai ir investmentų patarėjas sesijoje nedalyvauja.

24. Svarstoma valdžios įstaigų reikalavimas, kad visiems ėmusiems iš SLA. pirmo mortičio paskolas turi buti siuntinėjami pranešimai ir pareikalavimai užmokėti sukakusius ir užvilktus nuošimčius ir taksus. Iždininkas K. P. Gugis raportuoja, kad jau nuo pereitų metų tokie pranešimai siuntinėjami.

25. Sekretorius M. J. Vinikas raportuoja, kad valstijų apdraudos departamentai praneša Susivienijimui, kad užsilikę nuošimčiai ant pirmo mortgičio paskolų nėra leidžiama skaityti S. L. A. turtu, jei už tokias nuosavybes bus miestui taksai nemokėti už metus laiko ir ilgiau. Apsvarsčius įgaliotas Iždininkas K. P. Gugis visu griežtumu reikalauti, kad už visas nuosavybes, ant kurių Susivienijimas yra davęs paskolas, taksai butų laiku užmokėti.

26. Svarstoma defoltuotų bondsų klausimas. Nuodugniai visą padėtį apsvarsčius įgaliotas Prezidentas F. J. Bagočius ir Sekretorius M. J. Vinikas tuo reikalu pasitarti su Standard Statistics Kompanija ir jei bus surasta kokia nors galimybė šiuos SLA. investmentus pagerinti, tai krivulės keliu atsiklausti visų Pildomosios Tarybos narių sutikimo daromam žygiui.

27. Svarstoma Michigan and 26 St. Building ir Bruck-Weisner Building bondsų reikalas. Apsvarsčius nutarta įgalioti Iždo Globėją E. Mikužiutę ir Finansų Komisijos narius J. P. Varkalą ir J. G. Stungį surinkti nuodugnias raštiškas dviejose kopijose informacijas, kokios reikalingos pirmo mortgičio paskoloms, ir tokių informacijų kopiją prisiųsti SLA. Sekretoriui. Taip pat komisija įgaliojama surasti tinkamus ir SLA. naudingus budus šių investmentų sutvarkymui ir planus patiektį Pildomosios Tarybos apsvarstymui, jei reikalas butų net krivulės keliu.

28. Iždininkas K. P. Gugis raportuoja Chicagos Lietuvių Auditorijos Bendrovėj SLA. investmento padėti. Nuodugniai visą reikalą apsvarsčius nutarta įgalioti Iždininką K. P. Gugį, Iždo Globėją E. Mikužiutę ir Finansų Komisijos pirmininką J. P. Varkalą šio SLA. investmento apsaugojimui rupintis ir stengtis patiektį planus šio investmento sutvarkymui su galimai didžiausia nauda Susivienijimui. Jei surastų tinkamus planus, tai užgirimą pasiųsti Pildomosios Tarybos nariams krivulės keliu.

29. Daktaras Kvotėjas Dr. Staneslow ir Sekretorius M. J. Vinikas raportuoja Lietuvos Atstatymo B-vei paskolos reikalą. Nuodugniai visą padėtį apsvarsčius nutarta galutinai pareikalauti, kad taksai už namą butų pilnai apmokėti ir kad butų mokama Susivienijimui po $300.00 į mėnesį, iš kurių bus atskaitomi nuošimčiai ir amortizacija už paskolą. Kitaip bus imami legaliai žingsniai šio SLA. investmento tinkamam sutvarkymui. Šiuo reikalu rupintis palikta ta pati komisija: Sekretorius M. J. Vinikas ir Daktaras Kvotėjas Dr. Staneslow.

30. Sekretorius M. J. Vinikas raportuoja SLA. nuosavybių Waterbury ir Thompsonville, Conn., padėtį ir visus reikalus. Sekretoriaus raportas paliktas kaipo esamų faktų pranešimas.

31. Sekretorius M. J. Vinikas raportuoja perimto SLA. nuosavybėn „Vienybės" namo padėtį ir patiekia planą šio namo remontui tokia prasme, kad jis apsimokėtų kaipo SLA. investmentas. Apsvarsčius nutarta įgalioti Prezidentą F. J. Bagočių ir Sekretorių M. J. Viniką galutinai ištirti siulomam remontui planus ir jei pasirodytų toki planai naudingi ir pelningi SLA., tai jų užgirimą pasiųsti Pildomosios Tarybos nariams krivulės keliu.

32. Prezidentas F. J. Bagočius raportuoja SLA. paskolos A. Buivydui, Worcester, Mass., reikalą, už kurią dalis nuošimčių neužmokėta. Apsvarsčius nutarta įsakyti Prezidentui F. J. Bagočiui iškolektuoti pilnai nuošimčius už visą paskolą ir prižiurėti, kad taksai už 1934 metus butų užmokėti. Kitaip įgaliojamas Prezidentas imtis reikalingų žingsnių šios paskolos sutvarkymui.

33. Svarstoma Petro Vaičiuno, nario SLA. 17 kp., Montello, Mass., pašelpos išmokėjimo reikalas. Kuopa savo susirinkime nutarė ir rekomenduoja išmokėti pašelpą nuo gegužės 28 d., iki birželio 13 d., 1934 m. Apsvarsčius nutarta užgirti kuopos rekomendaciją ir pašelpą P. Vaičiunui išmokėti nuo gegužės 28 d. iki birželio 13 d.

34. Svarstoma Švedų Amerikos Linijos pasiulymas rengti SLA. Ekskursiją Lietuvon sekamą vasarą. Apsvarsčius nutarta šio reikalo galutinas išsprendimas atidėti iki sekamo Pildomosios Tarybos suvažiavimo, kuris įvyks kovo mėnesio pradžioje.

35. Sekretorius M. J. Vinikas perskaito SLA. 4-to apskričio suvažiavimo rezoliuciją SLA. Centro Raštinės kėlimo klausimu. Kadangi Pildomoji Taryba šį reikalą išsprendė pereitam savo suvažiavime, tad šia proga suvažiavimas tegali atkreipti S. L. A. 4-to apskričio veikėjų dėmesį į pereito Pildomosios Tarybos suvažiavimo nutarimą.

36. Sekretorius M. J. Vinikas perskaito SLA. 60 kuopos reikalavimą, kad SLA. 42 kuopa jai sugrąžintų tų narių mokėtas duokles kuopos reikalams, kurie buvę skolingi 60 kuopai, kuomet persikėlė į 42 kuopą. Tokis SLA. 60 kuopos reikalavimas paliečia $5.80 sumą. Apsvarsčius nutarta atkreipti SLA. 60 kuopos dėmesį į tai, kad tokis narių persikėlimas į naujai besikuriančią kuopą įvyko nepaprastose aplinkybėse ir kadangi persikėlę nariai sumokėjo duokles naujoj kuopoj ir čia kuopos patarnavimą gavo, tai ir SLA. 60 kuopos reikalavimas randamas nepamatuotu.

37. Svarstoma velionio Stasio Baranausko, nario SLA. 122 kp., Chicago, Ill., pomirtinės $600 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta velionio dėdei Juozui Baranauskui. Kuopa praneša, kad velionis paliko motiną ir brolį Lietuvoje, taipgi kad buvo vedęs tris kartus: su pirma žmona atsiskyręs, antroji mirus, o trečioji žmona velionį palaidojo. Apsvarsčius nutarta velionio pašelpgavui J. Baranauskui pasiulyti susitart su velionio žmona, kuri rupinosi ir velionio palaidojimu.

38. Svarstoma velionio Stasio Vaičiulio, nario SLA. 122 kp., Chicago, Ill., pomirtinės $300 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta velionio švogeriui Jonui Markunui. Kuopa praneša, kad velionis paliko 7 brolius ir seseris, kurie gyvena Amerikoje ir Lietuvoje ir kurie su velioniu yra vienos motinos, bet ne vieno tėvo ir todel jų pavardė yra šerpečiai. Velionio įvardintas pašelpgavis J. Morkunas nesutinka išgauti iš velionio giminių reikalingą sutikimą jam pomirtinę išmokėti ir grumoja teismo keliu pomirtinę iškolektuoti. Apsvarsčius nutarta patarti J. Morkunui, kad jis susitartų su velionio giminėms del šios pomirtinės išmokėjimo.

39. Svarstoma velionio Kazio Zutelio, nario SLA. 177 kp., Milwaukee, Wis., pomirtinės $300 išmokėjimas. Sulig velionį gydžiusių daktarų liudymo mirties prirodymo lakšte, velionis mirė nuo alkoholizmo. SLA. Daktaras Kvotėjas Dr. Staneslow tyrinėjo velionio mirties priežastį, tačiau Milwaukee apskričio ligoninės viršininkas pranešė Dr. Staneslow, kad velionio moteris, kuri yra paskirta pašelpgave, nesutinka, kad butų suteikta tolimesnės informacijos velionio mirties priežasčių reikalu. Todel SLA. Daktaras Kvotėjas Dr. Staneslow rekomenduoja pomirtinės nemokėti. Apsvarsčius nutarta velionio pomirtinės nemokėti iki nebus įrodyta, kad velionis mirė ne nuo alkoholizmo.

40. Svarstoma velionio Petro Kašino, nario SLA. 224 kp., Bulpitt, Ill., pomirtinės $150 išmokėjimas. Pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas nutarė išmokėti Onai Dradžiulienei, kuri buvo velionio paskirta pašelpgave ir nėra velioniui giminė, $100 palaidojimo lėšoms. Velionio Amsterdam, N. Y., gyvenančios sesers advokatas kreipėsi į Centrą reikalaudamas įrodyti, kuriais konstitucijos patvarkymais Pildomoji Taryba rėmėsi nutardama išmokėti virš minėtą sumą velionio neteisėtai pašelpgavei. Be to, Lietuvoje velionis palikko du broliu. Apsvarsčius naujus faktus pasirodė, kad velionio palaidojimo lėšas apmokėjo apskritys, tai nutarta pirmesnį Pild. Tarybos nutarimą—išmokėti velionio palaidojimo lėšoms $100—atšaukti ir panaikinti, o pomirtinę išmokėti įstatymų numatyta tvarka.

41. Svarstoma Felikso Linkaus, nario SLA. 10 kp., Philadelphia, Pa., pomirtinės $150 išmokėjimas. Velionio pomirtinė užrašyta „tam, kas mirusį palaidos". Prigulėjo prie trijų kitų draugijų ir palaidojimo lėšos apmokėtos. Kuopa praneša, kad velionis neturėjo giminių Amerikoje, tačiau paliko tėvą Lietuvoje. Apsvarsčius nutarta pomirtinę išmokėti įstatymų nustatyta tvarka.

42. Svarstoma Petro Zimonto, nario SLA. 55 kp., West Pullman, Ill., pomirtinės $150 išmokėjimas. Velionio pomirtinė užrašyta seserėčiai Bronei Budriutei-Virmauskienei. Velionis mirė sausio 8 d., 1930 metais, tačiau buvusis kuopos sekretorius neprisiuntė mirties prirodymo lakšto. Po kelių kartų pareikalavimo dabartinio kuopos sekretoriaus prisiųsti Centrui velionio P. Zimonto mirties prirodymo lakštą, pagaliau lakštas prisiųstas, bet be daktaro liudymo, nes velionį gydęs Dr. Tananevičius taipgi miręs. Iki šiol negauta mirties liudymo, nors buvo prašyta kuopos išgauti velionio mirties metrikus iš Board of Health. Šiomis dienomis Lietuvos konsulatas prisiuntė B. Budriutės-Virmauskienės įgaliojimą, kuriuomi įgaliojamas p. P. Daužvardis iškolektuoti iš SLA. jai priklausomus pinigus. Apsvarsčius prieita išvados, kad šiuo atsitikimu pomirtinė negali buti išmokama ir todel pasiremiant SLA. konstitucijos skyrium 8-tu, paragrafu 10-tu nutarta pomirtinės nemokėti.

43. Svarstoma velionio Kazio Bolio, nario SLA. 275 kp., Springfield, Ill., pomirtinės $300 išmokėjimas. Velionio pomirtinė užrašyta „tam, kas mirusį palaidos". Kuopa liudija, kad ji rupinosi velionio palaidojimu ir prašo, kad graboriaus sąskaita butų užmokėta. Velionis taip pat paliko neapmokėtų skolų $42.00. Kuopos viršininkai praneša, kad nieko nežino apie velionio gimines. Pasiremiant SLA. konstitucijos skyrium 8-tu, paragrafu 12-tu nutarta išmokėti SLA. 275 kuopai $100 palaidojimo lėšoms, kuomet kuopa dokumentaliai įrodys, kad ji rupinosi velionio palaidojimu.

44. Svarstoma Lietuvos Vice Konsulo p. P. Daužvardžio prašymas persvarstyti velionio Jono Kopusto, nario SLA. 50 kp., Binghamton, N. Y., įmokėtų duoklių į apdraudos fondą sugrąžinimas. Pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas surado, kad velionis įstojo į SLA. neteisėtai, budamas 55 metų amžiaus ir savo metus sumažindamas, todel nutarta velionio pašelpgaviams negrąžinti įmokėtas į apdraudos fondą duokles, nes velionio neteisėtos narystės laiku buvo išmokėta $161 ligoje pašelpos, kuri suma viršija velionio įmokėtas duokles į apdraudos fondą. Apsvarsčius dar kartą prieita išvados, kad velionis negalėjo priklausyti prie pašelpos skyriaus, kuomet neteisėtai priklausė prie apdraudos skyriaus ir pagaliau Pildomosios Tarybos nario nepildymas konstitucijos negali įteisinti neteisėtą narystę, tad nutarta prisilaikyti pirmesnio Pildomosios Tarybos nutarimo šiuo reikalu.

45. Svarstoma velionio Jurgio Karpavičiaus, nario SLA. 36 kp., Chicago, Ill., pomirtinės $300 išmokėjimas. Pomirtinė originaliai užrašyta velionio žmonai, Magdei Karpavičienei, kuri taipgi mirus. Velionis paliko šešis suaugusius vaikus, kurie tikisi gauti šią pomirtinę. Taipgi kuopa rekomenduoja pomirtinę išmokėti velionio vaikams. Apsvarsčius įgaliotas S. L. A. Iždininkas K. P. Gugis šios pomirtinės išmokėjimo reikalą sutvarkyti ir patiekti rekomendacijas Pildomąjai Tarybai.

46. Svarstoma velionio Petro Pačėsos, nario SLA. 78 kp., Taylor Springs, Ill., pomirtinės $1,000 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta velionio keturiems vaikams, kurių du taipgi mirę. Likusių pašelpgavių viena yra pilnametė, o kitas nepilnametis. Velionis mirė „cerebral hemorrrahge" liga, kurios priežastimis buvo karštis ir alkoholizmas. Kadangi šiuo atvėju alkoholizmas nėra tiesiogine velionio mirties priežastimi, tai jokių kliučių pomirtinės išmokėjimui nesudaro. Apsvarsčius nutarta pomirtinę išmokėti velionio likusiems pašelpgaviams, pilnamečio dalį išmokėti tiesiai pašelpgaviui, kuomet įrodys savo amžių, o nepilnamečio dalį išmokėti jo globėjui, kuomet pristatys teismo certifikatą, kuris parodys, kad tokis globėjas teisėtai paskirtas.

47. Svarstoma A. Martinkaitienės prašymas išmokėti dar $100 pomirtinės velionio Aleksso Pranuškevičiaus, nario SLA. 68 kp., Lee Park, Pa. Šios pomirtinės išmokėjimo reikalas buvo pavesta SLA. Legalio Patarėjo adv. J. S. Lopattos ištyrimui ir sulig jo rekomendacijos ir susitarimo su pašelpgave Pranuškevičiene, kuri nėra jokia velionio giminė, ši pomirtinė išmokėta ir visas reikalas skaitytas baigtu. Akyvaizdoje esamų faktų apsvarsčius šį panaujintą ponios Martinkaitienės prašymą, nutarta paaiškinti prašymą padavusiai p. Martinkaitienei, kad jos prašymo patenkinti negalima ir pasiremiant SLA. konstitucijos skyriaus 8-to, paragrafo 10-to patvarkymais skaitoma minėtos pomirtinės išmokėjimas galutinai baigtu.

48. Svarstoma velionio Jono Mozerio, nario SLA. 115 kp., Wilkes Barre, Pa., pomirtinės dalies $120 išmokėjimas. Velionio duktė, kuri yra viena pašelpgavių, prašo išmokėti jai priguliančią pomirtinės dalį, tačiau ji nėra pilnametė. Taipgi kuopos sekretorius atsisako pasirašyti pomirtinės išmokėjimui dokumentą. Adv. J. S. Lopatto prisiuntė teismo nuosprendį, kuriuo autorizuojamas Susivienijimas išmokėti velionio nepilnametei pašelpgavei Onai Swolinai priklausančią pomirtinės dalį. Apsvarsčius nutarta augščiau minėtą pomirtinės dalį išmokėti velionio pašelpgavei.

49. Svarstoma velionio Petro Stačioko, nario SLA. 38 kp., Brooklyn, N. Y., pomirtinės $600 išmokėjimas. Pereitas Pildomosios Tarybos suvažiavimas nutarė išmokėti $100 velionio pašelpgaviui, pusbroliui Juozui Stačiokui, palaidojimo lėšoms padengti. Dabar adv. R. J. Urevičius prisiuntė dokumentą, kuriuomi nurodyta, kad Jonas Morkunas yra paskirtas velionio turto administratorium ir reikalauja, kad pomirtinė butų išmokėta administratoriui. Apsvarsčius nutarta pomirtinę išmokėti velionio turto administratoriui, kuomet bus pristatyti reikalingi ir atatinkami dokumentai.

50. Svarstoma velionio Petro Pičaičio, nario SLA. 68 kp., Lee Park, Pa., pomirtinės $600 išmokėjimas. Velionio aplikacijoj pažymėta, kad jis gimęs 1888 metais ir laike mirties, sulig Centro rekordų, turėjo buti 46 metų amžiaus. Tačiau mirties prirodymo lakšte daktaras liudija, kad velionis buvo 50 metų amžiaus laike mirties. Velionio žmona, Antanina Pičaitienė, kuri yra velionio pašelpgave, sutiko gauti velionio gimimo metrikus iš Lietuvos, tačiau vieton metrikų prisiuntė savo afideivitą ir velionio mirties metrikus iš Penn. Department of Health, liudijant, kad velionis gimė 1888 m. Kadangi tokie velionio amžiaus įrodymui liudymai nėra ganėtini, tad apsvarsčius nutarta pareikalauti velionio pašelpgavės pristatyti velionio gimimo metrikus ir tik tuomet bus galima pilną pomirtinę išmokėti. Jei gimimo metrikų nepristatys, tai išmokėti tik du trečdaliu pomirtinės, kaip tatai nurodo SLA. konstitucijos skyrius 8-tas, paragrafas 13-tas.

51. Svarstoma velionio Teodoro Didjurgio, nario SLA. 157 kp., Youngstown, Ohio, pomirtinės $300 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta velionio draugui Motiejui Lukoševičiui. Kuopos sekretorius praneša, kad velionis netik prieš mirtį, bet ir kada prisirašė prie SLA. 1920 metais, nieko nežinojo apie savo tos kategorijos gimines, kuriuos butų galima paskirti pašelpgaviais sulig konstitucijos nurodymo. Pagaliau velionis pridavė Centrui atatinkamą notaro paliudytą afideivitą, kuriame pareiškia, kad neturi Amerikoje tos eilės giminių, kokius SLA. konstitucija leidžia pašelpgaviais skirti ir todel prašo Susivienijimo skaityti teisėtu jo pasiskirtą pašelpgavį M. Lukoševičių. Prie šios pomirtinės galima išmokėti ir $37.00 ligoje pašelpos. Apsvarsčius nutarta pomirtinę ir ligoje pašelpą išmokėti velionio pašelpgaviui Motiejui Lukoševičiui.

52. Sekretorius M. J. Vinikas perskaito surašą už nemokėjimą duoklių suspenduotų narių, kurie priimti atgal į Susivienijimą. Pildomoji Taryba užgyrė priimtus atgal į Susivienijimą suspenduotus sekamus narius:

Kuopa	Vardas	Priimtas atgal
30	A. Dalinkevičius	lapkr. 30, 1934
30	V. Čepauskis	lapkr. 30, 1934
30	J. Zaranbienė	lapkr. 30, 1934
30	K. Sakavičius	lapkr. 30, 1934
30	J. Baranauskas	lapkr. 30, 1934
30	A. Palutienė	lapkr. 30, 1934
30	A. Gegžnaitė	lapkr. 30, 1934
30	E. Stonis	lapkr. 30, 1934
38	K. Bumbulis	lapkr. 30, 1934
177	V. Staupickas	lapkr. 30, 1934
177	G. Staupickas	lapkr. 30, 1934
208	O. Staniulienė	lapkr. 30, 1934
230	A. Skučas	lapkr. 30, 1934
272	A. Kaupelis	lapkr. 30, 1934
318	J. Žurlienė	lapkr. 30, 1934
331	V. Bazukevičienė	lapkr. 30, 1934
338	J. Bruzas	lapkr. 30, 1934
23	M. Valaitienė	lapkr. 30, 1934

53. Sekretorius M. J. Vinikas pasiulo Pildomąjai Tarybai apsvarstyti ir jei ras tinkamu užgirti sekamą „Tėvynėje" talpinamų apskelbimų kainų nustatymą:

a) Už nacionalius ne SLA. narių skelbimus imti po 75 centus už colį.

b) Už nacionalius SLA. narių skelbimus imti po 50 centų už colį.

c) Už lokalinius kulturiniais tikslais rengiamų vakarų pagarsinimus imti po 25 centus už colį, kartu patariant „Tėvynės" Redakcijai, kad gryno biznio reikalais parengimų negarsintų veltui kaipo žinių.

d) Garsintis mainais su laikraščiais ir vakarų rengėjais, kuomet SLA. Sekretorius matys naudingu Susivienijimui pasigarsinti.

Skaitoma pirmos, antros, trečios, ketvirtos ir penktos sesijų protokolas ir priimtas kaip užrašytas.

Penktą sesiją ir suvažiavimą SLA. Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 4 val. po pietų, gruodžio 2 d., 1934 m.

F. J. Bagočius,
SLA. Prezidentas.
M. J. Vinikas,
SLA. Sekretorius.

ROCKFORD, ILL.

Vakaras Naujų 1935 Metų Pasitikimui.

SLA. 77 kuopa ir kitos vietos lietuvių draugijos bendrai rengia Naujų Metų pasitikimui vakarą gruodžio 31 d., Columbus Hall, 320 Kent St., pradžia 7:30 val. vakare. Tikietai išanksto 25c., prie durų 30c. Bus puikus programas, susidedantis iš lošimo ir dainų. Turėsime skanių valgių ir gėrimų. Visi Rockfordo ir apylinkės lietuviai yra kviečiami atsilankyti, o laiką praleisite smagiai. Širdingai kviečia visus Rengimo Komitetas. J. S.

WEST DEERFIELD, MASS.

Didelė Lietuvio Nelaimė.

Lapkričio 28 d. sudegė Leono Palausko ukis, padarė daug nuostolio ir patsai savininkas labai apdegė. Dabar guli ligoninėj.

Tokią priežastį aiškina patsai savininkas: uky visi buvo labai užimti prie tabako, tai du mažiukai vaikai buvo palikti stuboje, kurie nutraukė staltiesę su lempa ir užsidegė visa stuba. Vaikai buvo išnešti, bet jis puolė vaikus išgelbėti ir patsai labai apdegė. Labai gaila tautiečio.

SLA. Narys.

Fraternalizmas Žmonių Gyvenime

Rašo Adv. K. P. GUGIS, SLA. Iždininkas.

GERAI IR GEROJ VIETOJ PASTATYTAS NAMAS — VIENAS SAUGIŲJŲ INVESTMENTŲ.

Dabartinė depresija, sakykime, prasidėjusi su New Yorko biržos krachu (susmukimu) spalio mėnesio 29 dieną, 1929 metais ir iki šiol vis dar nepasibaigusi, verčia amerikonus ieškoti savo investmentams saugesnių vietų; verčia juos prisiminti ir klaidas padarytas investmentuose praeity. Ryšy su tuo ieškojimu aš čia panaudoju nedidelį straipsnelį tilpusį kovo mėnesį 1934 metų laikrašty „Buiding & Loan Journal".

Kalbamas straipsnis butent sako: teisybė, kad Amerikos gyvenamųjų namų vertė depresijos laiku nupuolė; bet investmentai gerai pastatytuose ir gerose vietose esančiuose gyvenamuose namuose nukentėjo kur kas mažiau, negu investmentai kitose rušyse arba klasėse.

Kaipo pavyzdį žurnalas ima pastatytą 1929 metų vasarą, tai yra prieš depresijos pradžią, mieste Warren, Ohio, medinį namą. To namo pastatymas ir įrengimas — su karpetais, uždangomis, dirvonėliais, etc. — kainavo $7,245.

Dabar daleiskime, kad pirkėjas šio namo, ažuot pirkti jį, savo pinigus butų investavęs į stakus arba šėrus. Tuo laiku, kai jis pirko kalbamą namą, jis galėjo nupirkti keturiolikos kompanijų 42 šėrus stovėjusius geriausia biržoj — po 3 šėrus iš kiekvienos kompanijos. Jam tie šėrai butų kainavę $7,443, tai yra beveik tiek, kiek kainavo namas.

Kaip šitokio investmento pasekos butų atrodžiusios 1934 metų pavasary? Pasirodo, kad šių geriausių stakų vertė siekusi 1929 metų vasarą $7,443, buvo tik $2,541 šiemet, tai yra 1934 metų pavasary. Jų vertė nukrito 66 nuošimčius!

Teisybė, ir mes visi žinome tai, kad ir namų vertė krito del depresijos. Bet, kaip minėta augščiau, gerai ir gerose vietose pastatytų namų vertė anaiptol nekrito taip žemai, kaip kad krito vertė geriausių, vadinamų „paauksuotų" stakų.

Žemiau parodoma „likimas" minėtų keturiolikos pirmaeilių Amerikos stakų. Jų kainos **1929 m. ir 1934 m.** pavasarį buvo:

3 šėrai American Can	$552	$315
3 " Amer. Tel. & Tel.	$930	$366
3 " Bethlehem Steel	$420	$141
3 " Consolidated Gas	$549	$126
3 " Corn Products	$378	$228
3 " Du Pont de Nem.	$693	$300
3 " General Motors	$273	$120
3 " Intern. Harvester	$426	$132
3 " Mont. Ward	$468	$ 99
3 " N. Y. Central	$768	$123
3 " Pub. Serv. of N. J.	$411	$126
3 " Sears-Roebuck	$543	$147
3 " Standard Oil of N. J.	$249	$144
3 " United Steel	$783	$174
42 šėrai	$7,443	$2,541

Keleto pastarųjų metų įvykiai Amerikoj liudija, kad gerei ir geroj vietoj pastatytas namas buvo ir yra vienas saugiausių investmentų.

IŠ S. L. A. KUOPU DARBUOTĖS

EASTON, PA.

Atsišaukimas į Apylinkės SLA. Kuopas.

SLA. 342 kuopa, laikytame susirinkime sekmadienyje, gruodžio 2 d., 1934 m., nutarė atsišaukti į sekamų miestų SLA. kuopos: New York, Philadelphia ir Wilkes Barre del surengimo prakalbų maršruto del S. L. A. Prezidento adv. F. J. Bagočiaus, kuris turi padaręs datą vasario 22—24 dd., 1935 m. Kurios kuopos sutiktumet ant tų dienų, prašau pranešti ir del daugiau informacijų kreipkitės šiuo adresu:

K. Gedvilas,
33 N. Union St.,
Easton, Pa.

SO. BOSTON, MASS.

Iš SLA. 43 Kp. Veikimo.

SLA. 43 kuopa turėjo surengus kortų lošimo vakarą su šokiais. Žmonių atsilankė nemažai ir kuopai liko gražaus pelno. Parengimas įvyko 5 d. gruodžio. Griežė Al. Steven's orkestras smarkias polkutes ir visus dalyvius palinksmino. Už tai rengimo komisija taria širdingą ačiu. Taipgi ačiu visiems biznieriams, profesionalams ir nariams už suteiktas au kas del davimo dovanų laimėtojams. Taipgi ačiu ir tiems, kurie padėjo platinti vakaro bilietus ir abelnai visiems dalyviams už atsilankymą. Taipgi buvo duota 3 dovanos prie įžangos bilietų; laimėjo numeris 72 antrą dovaną ir neatsišaukė. Tai kas turite 72 numerį, malonėkite atsiimti dovaną iš rengimo komisijos.

Viena iš Rengėjų.

HARTFOD, CONN.

SLA. 124 Kp. Veikimas.

Gruodžio 9 d. buvo SLA. 124 kp. priešmetinis susirinkimas. Narių atsilankė vidutiniškai, apie 60 (seniau ateidavo virš šimto). Bet kiek atsilankė, tai gražiai ir tvarkiai atliko SLA. dienotvarkėj užbrėžtus reikalus.

Iš atliktų darbų pažymėtini šie: sausio 26 d. įvyks kuopos narių balius Lietuvių Mokyklos salėje. Visi nariai entuziastiškai atsinešė ir beabejo visi atsilankys, atsivesdami savo pažįstamus ir draugus.

Perrinkta kuopos valdyba: pirmininku G. Levišauskas, jo pagelbininku P. Slivka, sekretorium A. Sabeika, fin. sekretorium J. Smitkus, iždin. A. Šolis, iždo prižiurėtojais V. Misiunienė ir J. Januškevičius, organizatorium O. Sabeikaitė, korespondentu L. G. Kaziunas. Be to, dar išrinkta kuopos veikiančioji komisija, Vilniaus Vaduoti S-gos skyriaus atstovai ir Hartfordo Lietuvių Draugijų Sąryšio atstovai.

Prisirašė keletas naujų narių. Labai gaila, kad iš organizatoriaus pareigų išėjo P. Labanauskas, kuris nemažai yra pasidarbavęs SLA. prirašydamas dažnai naujų narių. Bet ir naujoji organizatorė, p-lė O. Sabeikaitė, kaipo jaunuolė, daug galės pasidarbuoti ir prie SLA. pritraukti jaunimo.

Kitas 124 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks sausio 13, 1935 m., YMCA name. Šiame susirinkime valdybos nariai išduos raportus, taigi visi susirinkite išklausyti ir duokles užsimokėti. Ypač dabar, dar prieš sausio 1 d., meldžiu tų narių, kurie gavę iš SLA. paskolas (mokestis padengti) užeiti pas mane ir sut varkyti paskolų reikalus, taip kaip Pildomoji Taryba patvarkė ir taip kaip gruodžio 9 d. susirinkime buvo pranešta.

Jonas Sekys,
fin. sekr. ir koresp.

KENOSHA, WIS.

Dailės Ratelis Su Nauju Mokytoju Ir Kit-Kas.

Senai jau kas buvo rašyta „Tėvynėj" apie SLA. 338 kp. jaunuolių Dailės Ratelį. Gal kai kam atrodyti, kad D. R. nustojo veikęs. Visai ne. Tiesa, per vasarą turėjo atostogas, bet atvėsus orui — stoja vėl į savo užsibrėžtą kulturinį darbą su dideliu entuziazmu.

Šį sezoną D. R. pradeda savo veikimą su nauju mokytoju, su vietiniams gerai žinomu buvusiu per ilgą laiką lietuvių Šv. Petro parapijos vargonininku p. Juozu Kailiukaičiu. Lapkr. 11 d. pas p. K. Kasparą buvo surengtas šeimyniškas vakaras del draugiškesnio susipažinimo su mokytoju. Sekantis parengimas bus koncertas ir šokiai, kas įvyks gruodžio 30 d., 7 val. vakare, German American svetainėj. Choras savo sąstate yra daug tvirtesnis, negu pereitą metą; beveik visos geriausios spėkos stojo į darbą D. R., kaip tai: pp. Purai, Raščiai, Lauraičiai, Pabarškai, M. Balčaitienė, A. Jalenevskienė, R. Schlagerienė, J. Macnorius, K. Druktenis ir kiti — daug jaunimo. D. R. pradeda 12-tus metus savo veikimo tikrai puikiai.

Kiek laiko atgal „Naujienose" H. L. rašė, kad Dailės Ratelio krikštynos įvyks su SLA. 212 kp., o SLA. 338 kp. bus kumuose. Šitas P. H. L. rašinys tiesiog nustebino D. R. narius, nes D. R. nariai nieko apie tai nežino.

Į D. R. susirinkimą buvo atsilankęs J. Marcinkevičius ir norėjo pervaryti, kad D. R. rengtų 20 metų gyvavimo sukaktuves. Jam buvo pastebėta, kad D. R. pereitą metą minėjo gyvavimo 10 metų sukaktuves. Bet J. Marcinkevičius aiškina, kad 20 metų atgal buvęs koks tai socialistų choras ir dabar galima minėti sujungus abudu choru į kruvą 20 metų.

Keletas žodžių apie Dailės Ratelį. Susiorganizavus D. R. po SLA. 212 kp. globa, rados tokių kuopoj narių, kurie buvo nepatenkinti, žinoma, politiškais sumetimais, primesdami, kad kuopai daugiau kainuoja choro užlaikymas, negu kuopa turi naudos iš jo. Dažnai kildavo ergeliai kuopoj del to D. R. Nariai, matydami tokią padėtį, nutarė atsiskirti nuo kuopos finansiškai. Atsiskiriant, buvo išrinkta komisija peržiurėti knygas. Pasirodė, kad D. R. uždirbo viršaus $300.00 daugiau, negu kuopa išmokėjo jo užlaikymui. Atsiskyręs, D. R. neturėjo pinigų, bet pas narius buvo upas ir pasišventimas dirbti. Laikai buvo geri, o išlaidos mažos. Mokytojai: S. Vaitelis, J. Macnorius, p-lė N. Klimiutė dirbo už dyką beveik, taip sakant, dirbo iš pasišventimo. Todel D. R. greit praturtėjo finansiškai. Bet stojus chorą mokyti K. Steponavičiui, kuriam reikia atvažiuoti virš 50 mylių — aišku, kad čia D. R. brangiai kainavo mokytojo užlaikymas. Be to, patys parengimai atsieidavo brangiau, nes atvežimas orkestrų iš Chicagos ir tam panašiai, sudarydavo dideles išlaidas. O laikai vis blogyn ėjo, įplaukos mažėjo, tad D. R. išleido visus savo uždirbtus pinigus. Pasirodo sunkus D. R. palaikymas. D. R. prašo SLA. 212 kp., kad kuopa prašytų iš SLA. jaunuolių švietimo fondo pinigų. Bet kuopa atmeta tą D. R. prašymą; ypatingai tam priešinos J. Marcinkevičius. Tada D. R. atsiskiria visai nuo SLA. 212 kp. ir prisideda prie SLA. 338 jaunuolių kuopos. Taipgi D. R. prašo 338 kp., kad prašytų pinigų iš jaunuolių švietimo fondo. SLA. 338 kp. sutiko D. R. prašymą išpildyti ir gavo $25.00 iš J. Š. F., bet D. R. negavo nė vieno cento iš tų pinigų, nes SLA. 338 kp. pati suvartojo tuos pinigus.

Taip, Dailės Ratelis irgi pergyvena depresiją. Vienok nenustoja veikęs, nepaisant, kaip sunkiai veikėjams prisieina dirbti, bet varo darbą pirmyn.

Dailės Ratelis sulošė svarbią rolę, veikdamas dailės srity per 11 metų ir plačiai yra pagarsėjęs su savo veikimu. D. R. nenustos ir ant toliaus veikęs. Visa ko D. R. prašo, tai visuomenės paramos savo atsilankymu ir ant toliaus taip kaip ir pirmiaus į D. R. parengimus lankėsi. Todel D. R. ir kviečia visus, kaip vietinius, taip ir apylinkių lietuvius, į savo rengiamą vakarą gruodžio 30 d. Jųs savo atsilankymu suteiksit D. R. kaip moralę, taip ir medžiaginę paramą, o D. R. už tai jus palinksmins, pasirodydamas su nauju mokytoju, p. Juozu Kailiukaičiu.

J. Kasputis.

PHILADELPHIA, PA.

SLA. 135 Kuopos Narių Atydai.

Gerbiamieji SLA. 135 kuopos nariai ir narės. Šiuo pranešu, kad musų kuopos metinis susirinkimas bus laikomas 1935 metais sausio 6 d., sekmadieny, 2 val. po pietų, Lietuvių Muzikalėje Salėje. Kadangi kuopos metinis susirinkimas yra svarbus, nes tą dieną bus renkama 1935 metams kuopos valdyba, tai kiekvienam mųs yra privaloma pareiga šiame susirinkime dalyvauti. Gerbiamieji, atsiminkime, kad mes per ištisus metus savo kuopos susirinkimus lankome labai retai ir neskaitlingai, todel bent šį kuopos metinį susirinkimą padarykime našiu ir skaitlingu. Ateidami į susirinkimą, paruoškite gerų ir naudingų sumanymų kaip kuopos labui, taip ir musų Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organizacijos gerovei. Taipgi atsiveskite savo gerus draugus ir pažįstamus į SLA. 135 kuopą įrašyti, o netikėtai nelaimei ištikti, jie bus jums labai dėkingi.

Šia proga, sveikinu visus S. L. A. 135 kp. narius Kalėdų ir Naujų Metų šventėmis.

A. Tvaranavičius,
SLA. 135 kp. pirm.

GREENFIELD, MASS.

Paveikslai iš Lietuvos.

SLA. 297 kuopa buvo pasikvietus p. J. Januškevičių su judomais paveikslais iš Lietuvos. Paveikslai buvo rodomi penktadieny, lapkričio 23 d. Žmonių buvo nelabai daug. Bet užteko — kuopai vistiek liko pelno. Mųs miestelio lietuviai bijojo ateiti pamatyti savo brangią tėvynę Lietuvą, ten kur gimė ir augo ir ten dar dabar tėveliai gyvena. Prie to, kai SLA. kuopa surengė, tai nesupratėliai darė susirinkimus ir atkalbėjo, kad neiti paveikslų pamatyti. Bet tos draugystės nieko kito ir nežino, kaip tik but priešingomis SLA. kuopai. Bet prieš vėja nepapusit.

Dalyvavusieji gėrėjosi pono Januškevičiaus paveikslais. Garbė tau, jaunuoli, kad taip daug del lietuvių labo dirbi ir mums malonu matyti Lietuvą iš paveikslų. Visa mųs kuopa taria širdingą padėką del visų dalyvavusių paveikslų vakare ir ponui Januškevičiui už atsilankymą pas mus.

Lai gyvuoja Susivienijimo kuopa ir pergyvena visus sunkumus! Naujas Metas jau netoli — gal daugiaus narių bus ir nugalėsim mųs nesupratėlius.

Remiam Lietuvišką Radio.

SLA. 297 kuopa remia Lietuvių Radio Korporaciją, So. Boston, Mass., kuri duoda gražius programus kas sekmadienį iš stoties WHDH. Kad visi lietuviai ir organizacijos remtų šią stotį, tai gal galėtų gauti visai valandai laiko. Kaip linksma girdėti lietuvių dainos ir muzika iš oro. Už tai didžiausia garbė tenka ponui S. Minkiui, kuris taip darbuojasi del lietuvybės palaikymo.

Darbšti SLA. 297 Kp. Narė.

SLA. 297 kuopos pirmininko pono Vinco Adonio moteris, mųs narė, taip darbšti, kad visus ji gerbia, prie visokių parengimų ji priguli ir dirba kuopuikiausiai. Dabar darbuojasi del padegėlio Leono Palausko aukų rinkimo del sušelpimo mųs tautiečio, kuris taip labai nukentėjo. Garbė tau poniute, kad taip daug esi pasidarbavus ir dirbi tarp mųs lietuvių. Nežinia, kada mes tau atsimokėsime.

Narys.

CHELSEA, MASS.

Iš SLA. 53 Kp. Susirinkimo.

Gruodžio 5 d. susirinkime buvo svarstyta P. T. straipsnis, tilpęs „Tėvynėj" lapkr. 9, 1934 m., kad nariai išreikštų mintis kaslink steigimo senelių prieglaudos ukio. Musų kuopa nutarė sekamai: 1) Kad apie tokio ukio reikalingumą dviejų minčių nėra; 2) Kad Centras tokio ukio nesteigtų, nes butų neparanku, bet pavestų apskričiams ir jų ribose esančioms kuopoms. Centras paims morgičių, finansuos pradžią, bet apskritys ir kuopos bus atsakomingos už morgičius ir nuošimtį; taipgi ir tvarką uky, kad uky nebutų prieglauda arba elgėtnamis ir jokio čarterio neimti, kad valstijos valdžia nesikištų su patvarkymais, bet butų didelis ukis, vedamas apmokamo agronomo, o darbininkais — seneliai ir lietuviai bedarbiai ir visi butų apmokami pagal atliekamo darbo. Nors ir senas butų žmogus, bet vištas ir kitus paukščius vistik pajėgia palesinti ir tuo jausis esąs laimingas ir reikalingas visuomenei, nes gaudamas atlyginimą — bus ir darbštesnis. Taipgi esant iš senelių įvairių amatninkų — galės visą ukio remontą atlikti, o jų moterys atliktų namų triusą, gaudamos atlyginimą ir rytojum užtikrintos jaustųsi pilnai patenkintos .Jei kuris jokio darbo negalėtų dirbti — galėtų buti ant vakacijų kol nuvažiuos tenai, iš kur niekas negrįžta. Taip vedant ukį ir pelno liktų morgičiams atmokėti. Ypač su parankia vieta del piknikų, tai kuopų parengimai apmokėtų nuošimtį.

Kuopa sutinka proporcionaliai prisidėti su pinigais, jei butų reikalas.

SLA. 53 Kuopos Susirinkimas Ir Darbuotė.

Viršminėtos kuopos metinis susirinkimas įvyko gruodžio 5 dieną. Susirinkimas tapo atidarytas per pirm. Joną Kirmelevičių. Protokolas nebuvo skaitytas, nes raštininkas nepribūvo. Kp. nutarimus užrašyti tapo paskirtas vice pirmininkas. p. M. Grigiutė. Į susirinkimą narių pribuvo nedaug, nes pereitame susirinkime buvo pamiršta pranešti raštininkui, kad išsiųstų nariams atvirutes ir praneštų, kad bus metinis susirinkimas ir bus renkama nauja kp. valdyba. Todel gerb. nariai jusų pareiga, gavus atvirutę, buti sekančiame kuopos susirinkime ir išsirinkti darbščią valdybą sekantiems metams. Tą patį vakarą nauja valdyba bus ir įvezdinta.

Atlikus reikalus su Centru, fin. sekretorius pranešė, kad kuopoj randasi du ligoniai: Juozas Šleivis tapo sužeistas automobilio nelaimėje, einant per gatvę. Dabar jis randasi ligoninėj. Antras, St. Tatariunas, pagavo plaučių uždegimą. Raportas priimtas.

Metinių šokių rengimo komisija pranešė, kad programas ir šokiai buvo visais atžvilgiais sekmingi — kaip moraliai, taip ir materialiai. Raportas priimtas su pagyrimu.

Nutarta, kad neatidėliojant butų pradėta vaikučius mokyti lietuvių kalbos ir rašybos. Mokytoju yra numatomas (jau pasižadėjo) Jonas Krukonis. Į mokyklos komitetą išrinkti p. Ona Gailiuvienė, F. Kesleris ir M. Mickevičius.

Ateinančiai vasarai pikniko vietai pasamdyti išrinkti Jonas Kirmelevičius ir A. Šleivis. Paskui tapo visapusiai apkalbėtas P. T. pageidavimas, tilpęs „Tėvynėj" lapkričio 9, kaslink steigimo prieglaudos ukio.

Dėkų Dienoj šokių programas prasidėjo 6:30 val. vakare. Programe pasirodė jaunuolės, kuopos narės: Helen Gailiutė, B. Kesleriutė ir uždainavo duetą „Kudikio Dienos". Pianu akompanavo jaunutė Frances Gailiutė. Garbė tėvams, kad tokius mažyčius lavina ir verčia dalyvauti su lietuviais. Vėliau tos pačios mergaitės šoko „tap dance" ir „toe dance". F. Gailiutė taipgi pasižymėjo akrobatiškumu; net stebino visus. Dainavo „Gabijos" choras ir „Gabijos Vyrų Aktetas", po vadovyste p. S. Pauros. P-lė M. Senukevičiutė padainavo porą liaudies dainelių. Jos maloniai skambantis balselis tikrai žavėjo publiką. Kalbėjo gerb. advokatas A. Šalna. Jo kalba buvo rimta ir pamokinanti. Patarė jaunimui mokytis tėvų kalbos ir tapti SLA. nariais, nes tik SLA. yra vienintėlė lietuvių organizacija, kuri netik reikale suteikia pagelbą, bet ir lietuvių kultirinį darbą varo pirmyn. Sekė šokiai. Polkos kontestą laimėjo pirmą dovaną Sofija Zebrovski ir Noseleski; antrą — Olga Everichuk ir M. Kupanski. Tuo ir užsibaigė programas.

Vardan kuopos tariam nuoširdų ačiu programo pildytojams ir dalyviams musų parengime, ypač lynniečiams už skaitlingą atsilankymą.

F. Kesler.

FOREST CITY, PA.

Bolševikų Blofas Nepavyko.

Vietos bolševikėliai bandė sublofyti SLA. 2 kuopos narius, bet jiems nepavyko. Kuopos metiniame susirinkime, gruodžio 9 d., kur skaitlingai narių atėjo apsvarstyti svarbius bėgančius 2 kuopos reikalus ir išsirinkti ateinantiems, 1935 metams, kuopos valdybą, SLA. 2 kuopos pirmininkui A. Makauskui ruošiantis susirinkimą atidaryti, du komisarai iš komunistų Susivienijimo prieina prie 2 kuopos pirmininko ir sako: „Mes turime rezoliuciją; mes norėtume jusų nariams ją perskaityti". Pirmininkas jiems atsakė: „Mes dar tik ruošiamės prie atidarymo susirinkimo, tad teiksitės išeiti. Kai užbaigsime visus savo reikalus, jei nariai sutiks, tai aš tamstoms duosiu progos perskaityti tą savo rezoliuciją". Komunistams išėjus pro duris ir užbaigus visus SLA. 2 kuopos formalumus, pirmininkas paaiškino, ko tie du komisarai čia nori ir su kokiu tikslu jie tomis rezoliucijomis blofina. Pirmininkui leidus balsuoti, atmesta ir jie visai nė į svetainę neįsileisti. Už tai jie nieko nelaimėjo. Reikia pagirti SLA. 2 kuopos narius, kad sumano ir moka savo ir organizacijos reigalus apginti ir vesti.

Gerbiamieji nariai ir narės! Mes turime organą „Tėvynę", ten skaitome ir matome visus nuorodymus ir neprivalome ten kokių pašalinių „tavorščių" klausyti. Sykį nuo mųs prasišalinote, tai ko dar lendate ir bandote betvarkę sukelti tarpe musų?!

Dabar musų SLA. 2 kuopoj pavyzdinga ir gera tvarka.

SLA. Narys.

W. LYNN, MASS.

Iš SLA. 127 Kp. Susirinkimo.

SLA. 127 kp. susirinkimas įvyko gruodžio mėn. 7 d., Lietuvių salėj. Susirinkimą atidarė kuopos pirm. K. Praitis. Buvo skaitytas ir priimtas Pildomosios Tarybos laiškas, kur liečia narius ėmusius paskolą del užsimokėjimo duoklių. Bet musų kuopoj nėra tokių narių. Taipgi nebuvo norinčiųjų narių persikelti į žemesnį laipsnį.

Toliau sekė raportas atstovų iš SLA. 2 apskričio kuopų atstovų suvažiavimo. Raportą išdavė V. Valkevičius ir K. Mereškevičius. Vienbalsiai priimta.

Buvo apkalbėta apie atidarymą lietuvių kalbos mokyklėlės. Palikta ant veikiančio komiteto rankų tą reikalą sutvarkyti.

Nutarta surengti prakalbas tikslu del gavimo naujų narių prie musų kuopos. Išrinkta komitetas iš K. Praičio ir V. Valkevičiaus.

Išrinkta ateinančių metų kuopos valdyba. Beveik visi senieji: K. Praitis — pirm., S. Ganiprauskas — vice pirm., A. Čebatoriauskas — protokų rašt., V. Valkevičius — finansų rašt., P. Bakanauskas — iždininkas, K. Mereškevičius ir T. Kiškis — iždo globėjais. Kad padidinus musų kuopą nariais, išrinkta organizatoriai net keturi: S. Ganiprauskas, K. Mereškevičius, M. Praitienė ir M. Ginkienė.

Buvo ir daugiau įvairių nutarimų, liečiančių SLA. organizaciją. Kitas susirinkimas, kaipo metinis, įvyks 4 d. sausio ateinančių metų. Prašoma visų narių skaitlingiau lankytis į kuopos susirinkimus. Bus daug svarbių ir naujų dalykų nagrinėjama.

K. Mereškevičius,
SLA. 127 kp. koresp.

EASTHAMPTON, MASS.

Iš SLA. 312 Kuopos Susirinkimo.

Kuopos priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 9 d. Kadangi buvo nepaprastas susirinkimas, tai ir narių daugiau atsilankė, nes buvo perrinkta kuopos valdyba.

Perskaičius protokolą ir kitokius kuopos reikalus apkalbėjus rinkta valdyba. Vienbalsiai išrinkta senoji valdyba, išskyrus iždininką.

Jau seniaus buvo minėta „Tėvynėj", kad kuopa yra nutarus surengti Naujų Metų vakarą—linksmus šokius. Šokių komisija pranešė, kad šokiai tikrai įvyks Naujų Metų vakare, sausio 1 d., 1935. Svetainė šokiams jau nusamdyta, tai visiems gerai žinoma Monotuk Hall, taipgi ir geriausias orkestras šioj apylinkėj, kuris gros visokius šokius — lietuviškus ir amerikoniškus, o jau valgių ir gėrimų, tai bus nepasigailėta — visi busit užganėdinti.

Komisija ir kuopa užprašo į tą vakarą atsilankytį kaip vietinius, taip ir apylinkės lietuvius. Kuopos yra nutarta, kad visi nariai ir narės turės įžangos tikietą įsigyti, ar busite šokiuose ar namuose sėdėsite tą vakarą.

Duota sumanymas, kad kuopa tuoj po naujų metų surengtų ir užkviestų p. J. Januškevičių su lietuviškais krutamais paveikslais. Išrinkta komisija, kuri turės viską sužinoti ir surengti, nes kaip tik bus susižinota su J. Januškevičium, tai ta da ir nuskirsim dieną ir apie tai pranešime per organą „Tėvynę".

J. Jaruševičia.

(Užbaiga ant 8 pusl.)

1863 Metų Sukilimas

Rašo P. Ruseckas.

(Tąsa)

Lietuva Geriau Pasiruošusi.

Taigi Lietuva turėjo daug daugiau priežasčių sukilimui, negu Lenkija. Bet del lietuvių tautos budo — nesikarščiuoti, ir, pirm einant į svarbų darbą bei pasirįžimą, geriau, rimčiau viską apsvarstyti bei augalvoti, sukilimas Lietuvoje prasidėjo kiek vėliau, negu Lenkijoje. Užtat ir pats sukilimas Lietuvoje buvo geriau paruoštas, butent: daugelis kunigų per pamokslus, per tam tikras pamaldas, procesijas, o taip pat ir kai kurie dvarininkai bei jų žymesnieji tarnai, bičiuliavimusi su liaudimi kalbomis ir p., liaudį vienur mažiau, kitur daugiau buvo paruošę sukilimui.

Taip pat prie sukilimo paruošimo nemaža buvo prisidėję ir įvairūs lietuviai inteligentai, gyvenę Petrapily ar kur kitur; šių pastarųjų tarpe nemaža buvo ir karininkų. Todel, eimant net pačių lenkų rašytojų nuomone, Lietuvos sukilimas, kad ir kiek vėliau prasidėjęs, buvęs geriau paruoštas, rimtesnis ir todel tvirčiau bei ilgiau laikėsi negu Lenkijoj.

Sukilimas Lietuvoje dar ir todel labiau sekėsi, kad ir tuomet Lietuvos bajorai ir valstiečiai buvo žymiai labiau apsišvietę, susipratę negu Lenkijoj. Šitai aiškiai pažymi lenkų rašytojai.*) Ir nieko stebėtino. Juk tuo laiku Lietuvoje kaip tik gyveno, rašė ir veikė arba kad ir buvo jau mirę, iš Lietuvos pasitraukę ar p., bet savo raštais, dvasia dar gyvi patys didieji anų laikų Lietuvos rašytojai bei švietėjai: A. Mickevičius, D. Poška, T. Norbutas, L. Jucevičius, L. Kondratavičius, S. Daukantas, vysk. M. Valančius, kun. A. Baranauskas, M. Akelaitis ir kt. Vieni jų savo raštais veikė musų bajorus, kiti — baudžiauninkus. Bajorai nebuvo visiškai nutolę nuo liaudies. Dar 1857 m. kreipėsi į carą, prašydami panaikinti baudžiavą; tas jų prašymas ir prašyme nurodymas, kokiu budu baudžiava turi buti panaikinta, turėjo didelės įtakos į baudžiavos panaikinimą visoj Rusijoj, nes Lietuvos bajorai pirmieji visoje valstybėje pakėlė balsą baudžiavai panaikinti, tuo budu atsistodami del šio reikalo visos valstybės bajorų pryšaky. Tačiau tas jų baudžiavos panaikinimo budas buvo labai vienpusiškas — duoti baudžiauninkams laisvę, bet neduoti nuosavybėn žemės; taip iš baudžiavos atleisti žmonės, neturėdami nuosavos žemės ir neturėdami kur dingti, vistiek eitų dvaran parsisamdyti už pigų atlyginimą; taigi dvarininkai, kad ir neturėdami baudžiauninkų, butų turėję daug pigių darbininkų ir gerai verstųsi. Bet ir toks iš baudžiavos atleidimas daugeliui, ypač rusų, dvarininkų atrodė baisus ir nepriimtinas.

Sukilimas ir Valstiečiai.

Musų liaudis, vysk. Valančiaus ir kitų šviečiama, savaimingai nusistatė sukilimo atžvilgiu. Kad ir kaip baudžiavos, rekrutų ėmimo, nederlingų metų ir p. buvo iškankinta ir daugely vietų, ypač kur buvo įsigalėję dvarininkai, į sukilimą ir labai skersomis žiurėjo, ji betgi ir prieš sukilimą nėjo, sukilėlių nepersekiojo, rusams jų neįdavinėjo ir p. (iskiriant, žinoma, atskirų asmenų darbus ir beveik masinį Biržų srities kalvinų priešingumą sukilėliams). Dargi priešingai: sukilėliai didelėje daugumoje buvo valstiečiai ir beveik visur valstiečių buvo remiami, slepiami ir geruoju maitinami. Kai kuriose vietose buvo susidarę tikri valstiečių sukilėlių centrai: apie Telšius, Pasvalį ir Daujėnus, apie Dusėtus ir kt., kame prie sukilimo buvo prisidėję ištisi sodžiai. Didelė dauguma sukilėlių burių buvo susidėję vien arba beveik vien iš valstiečių. Valstiečiai davė ir nemažą žymių ir gabių vadų: visame Aukštaičių ir Žemaičių pasieny (nuo Kauno iki Šiaulių) kariavo valstietis Bitis, kuriam į padėjėjus sukilimo vadovybė kartais skirdavo net tikruosius karininkus; Žemaičiuose darbavosi valstiečių raitelių vadas Puidokas, apie Pasvalį veikė sukilimo istorijos užmirštas Dinsmanas, apie Dusėtus darbavosi vienas žymiausių sukilimo vadų Lukašiunas, apie Mariampolę Devenis — Špokas ir, beabejonės, daugelis kitų, kurie, niekur tuomet neįrašyti, šiandien užmiršti ir niekam nežinomi.

Taigi sukilimas Lietuvoje buvo beveik išimtinai valstietiškas, nes žinomi vos keli buriai, kuriuose sukilėlių daugumas buvo bajorai, bet ne valstiečiai, kaip pav., Lipliunų kaimo, Kėdainių apskr. sukilėliai, susiedą, rodos, iš vienų bajorų.

Raudonieji ir Baltieji.

Pažymėtina, jog Lietuvos (kaip ir Lenkijos) sukilimo pradininkai ir vadovybė savo tarpe buvo labai nevieninga, butent: ji skyrėsi į raudonuosius ir baltuosius. Raudonaisiais buvo vadinami kairiųjų pažiurų žmonės, demokratai, baltaisiais — dešinieji. Prie raudonųjų daugumoj priklausė mokslus einąs jaunimas, karininkai, šviesesnieji miesčionys, nemaža kunigų, daugybė smulkių bajorų, dvarų tarnautojų, susipratusių valstiečių ir p. Prie baltųjų — dvarininkai. Ir vieniems, ir kitiems rupėjo nugriauti rusų valdžią ir paskelbti savo nepriklausomą valstybę. Bet raudonieji buvo griežti liaudies ir laisvės gynėjai; jie reikalavo visiškai panaikinti baudžiavą, ne tik atleidžiant baudžiauninkus į laisvę, bet ir duodant jiems užtektinai žemės nuosavybėn. Žmonės klausėsi raudonųjų agitacijos ir, nieko nelaukdami, vietomis jau liaudavosi ponų klausę ir savavaliai nustodavo baudžiavon ėję. Baltieji, beveik išimtinai dvarininkai, nors ir patys dar 1857 m. buvo kreipęsi į carą, prašydami panaikinti baudžiavą, nenorėjo pigiai baudžiauninkų iš savo rankų išleisti, net šaukėsi rusų policijos neklausžadams baudžiauninkams malšinti ir šiaip buvo priešingi raudonųjų skelbiamai demokratinei santvarkai. Todel tarp vienų ir kitų buvo daug neapykantos ir ėjo vidujinė kova. Juos jungė tik noras išsivaduoti iš visų nekenčiamos rusų valdžios.

Del Lietuvos nepriklausomybės tarp jų taip pat buvo dideliausis skirtumas. Didelė dauguma raudonųjų norėjo visiškos Lietuvos nepriklausomybės, nepriklausant net ir nuo Lenkijos; baltieji gi priešingai — griežtai norėjo, kad Lietuva sudarytų tik Lenkijos dalį, nes jų supratimu viena Lietuva negalėsianti nuo rusų apsiginti; bet, svarbiausia, baltieji žinojo, jog Lietuvos dvarininkai be Lenkijos dvarininkų vieni neatsispirs raudonųjų siulomai santvarkai ir, be kita ko, turės sau nenaudingu budu baudžiauninkus iš baudžiavos atleisti.

Ir Lenkijoj buvo raudonieji ir baltieji, bet Lenkijos raudonieji buvo nepalyginamai silpnesni, negu Lietuvos raudonieji, todel jie musų baltiesiems ir nebuvo baisūs.

Iš to visko išeidami baltieji, sukilimui Lietuvoj dar neprasidėjus, susirinkę Vilniuje, nugrio vė raudonųjų sukurtą „Lietuvos komitetą", paskelbė savo Lietuvos valdžią ir tuojau pranešė Varšavai, jog Lietuva nuo Lenkijos nesiskirianti ir laikysis unijos. Lenkai su tokiu Lietuvos baltųjų prieš juos nusižeminimu mielai sutiko, ėmė nuolatos kištis į Lietuvos reikalus, grobė jos žemes (tuo tarpu, žinoma, tik ant popierio), rinko iš Lietuvos pinigus ir, nieko Lietuvai nepalikdami, gabenosi Lenkijon.

Veikliausieji Sukilėliai.

Tačiau, nežiurint, kad augščiausia vadovybė baltųjų buvo iš raudonųjų paveržta, raudonieji vistiek pasiliko veikliausiais sukilimo dalyviais; baltųjų veikimas labai mažai kuo reiškėsi, jei bent tik susirašinėjimu su Varšava. Užtat, kur tvirčiausiai laikėsi ir veikė raudonieji, ten ir sukilimas labiausiai pasireikšdavo, ten ir žmonės sukilimui labiau atjausdavo. Net ir rusai lengviau prieidavo, lengviau sukilimą malšindavo ten, kur veikė žmonių nemėgiami baltieji. Visi svarbiausieji sukilėlių burių vadai buvo tik raudonieji. Garsieji sukilėlių vadai: kun. Mackevičius, Lukašiunas, Sierakauskas, Kalinauskas, Kolyška, Puidokas ir daugelis kitų vis buvo raudonieji. Kadangi dauguma jų buvo tikri lietuviai ir lietuviams jie vadovavo, tai komandos daugely burių buvo lietuviškos, nors šiaip, einant anų laikų papročiu, lenkų kalba sukilėlių buriuose buvo labai tvirtai įsigalėjusi.

(Daugiau bus)

*) Pav.: J. Grabiec: Rok 1863, II laida, 33 p.

Kalėdų Šventė

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

Gruodžio mėnesio 25 dieną krikščioniškas pasaulis su didelėmis iškilmėmis ir ypatingomis apeigomis švenčia Kalėdų šventę ir tą dieną gerbia kaipo vieną iš svarbiausiųjų. Kodel?

Todel, kad šita diena skaitoma užmazga krikščionybei, nes toje dienoje, Betlejaus piemenų urve, kuriame jie slėpdavosi nuo audrų, vargingai žydų šeimynai gimė vaikelis, kuris buvo pramintas vardu Jezus. Vaikelis augo ir stiprejo dvasioje ir išmintyje, o paaugęs drįso eit į tarpą žydų apšviestunijos, rašto žinovų (doctorus) ir dvasiškių, ir jų aiškinimams daryt pastabas, nurodant jų klaidas, veidmainiavimus ir skelbiamą neteisybę. Užtai jis užsitraukė ant savęs apšviestunijos rustybę ir kerštą. Tada jis ėjo į tarpą vargšų ir nusidėjėlių ir juos mokino artimo meilės, teisybės ir doros. Jo mokslas vargšams taip patiko, kad didelės minios jį sekiojo ir klausė jo pamokinimų. Tuokart jo giminaitis Jonas Jordano paupy šaukė visus nusidėjėlius eit nusiplaut visas savo nuodėmes ir pradėt dorą ir teisingą gyvenimą, daugiau į nuodėmes nebredant. Ir Jezus, nors nebuvo nuodėmingas žmogus, atėjo pas Joną ir davėsi nuplaut upės vandeniu, kas vadinosi krikštu. Jezus priimdamas krikštą, priėmė ir naują vardą **Christus**, arba kaip mes savo kalboj sakome — Kristus. Christus graikų kalboje turi tą pačią reikšmę ką ir krikščius, arba krikščionis. Taigi Jezus priimdamas krikštą pasivadino krikščioniu ir tuomi davė krikščionybei pradžią. Užtat dabar visas krikščioniškas pasaulis tą dieną gerbia ir švenčia iškilmingai, kaipo dieną savo pranašo gimimo.

Visos romano-germaniškos ir joms giminingos krikščionių tautos, kad ir su mažesniu ar didesniu iškreipimu, šitą šventę vadina **Christma** (krikščionybė). Slavų tautos ją vadina Viešpaties, ar Dievo gimimo diena. Iš to aišku, kad šitos tautos budamos pagonybėje, Kalėdų nepažinojo. Ją įteikė joms krikščionybė, tai yra, kada jos priėmė krikštą ir bažnyčia joms išaiškino dienos reikšmę. Jei jos butų tokią šventę turėję pagonystės laikais, jos ir šiandien Kalėdas vadintų atskiru, savo kalbos originališku vardu, taip kaip lietuviai.

Lietuviai Kalėdas turėjo ir jas šventė dar žiloje savo senovėje, daug pirmiau, negu su krikščionybe turėt reikalą jiems reikėjo. Reiškia, lietuviai Kalėdų šventę jau šventė dar stabmeldžiais budami. Aišku, kad Kalėdas jie tada šventė kitokiam tikslui, negu kad šiandien švenčia. Tačiau įsidėmėtina, kad dabar lietuviai nors jau šeštą šimtmetį gyvena kaipo krikščionys, tačiau Kalėdas jie vadina tuo patim vardu, kuriuo vadino ir anais stabmeldystės laikais.

Kalėdos Pas Senovės Lietuvius.

Senovės lietuviai, stabmeldžiais dar budami, Kalėdas švęsdavo tuo patim laiku, kaip ir dabar švenčiama. Kalėdas švęsdavo ištisą savaitę. Metus lietuviai tada dalino į 13 mėnesių, tad Kalėdas šventė paskutinėj savaitėj 13 mėnesio, kuris vadinosi Siekis. Kalėdos tada buvo švenčiamos dviem tikslais: kad užbaigt senuosius metus ir išprašyt dievų palaimos sekančiais metais. Ne apsieita ir be tikybinių apeigų tam tikslui, bet esant užtektinai laiko, jo dalis sunaudota linksmybėms ir vaišėms, kurių dalis pas lietuvius yra užsilikus ir iki šių dienų.

Lietuviai kaip šiais laikais, taip ir anais senaisiais, iš prigimties buvo linksmo budo ir vaišingi žmonės. Užtai mėgsta šventėse vaišintis dabar, mėgo tai ir anais senais laikais. Svaiginančių gėrimų, rods, tada nepažino, bet gėrė daug sveiko ir gardaus midaus. Valgė džiovintus vaisius, grybus, vuogas, žuvis. Mėsai penimių kad ir ne penėjo, bet mėsos užtektinai turėjo ir be naminių gyvulių mušimo, nes girios buvo pilnos briedžių, meškų ir kitokių miško gyvulių ir paukščių. Reikėjo tik nudurt tokių gyvulių keletą ir mėsos užteko. Taigi vaišėse valgyta ir mėsa.

Stalai, ant kurių Kalėdų šventėje reikėjo valgyt valgius, buvo apdedami šienu ir uždengiami baltomis drobulėmis. Pusryčiai ir vakarienė valgyta tik namie, gi pietųs pas artimesnius ar tolimesnius kaimynus. Nuo valgių atliekamas laikas senesniųjų buvo sunaudojamas pasakojimui pasakų ir apkalbėjimui visų įvykusių nuotikių baigiamuose metuose. Jaunimui tai ne buvo taip svarbu, todel jaunimas skyrium nuo senesniųjų savo laiką sunaudojo dainavimui, žaislams ir gabumų išbandymui: stiprumo, greitumo, kantrumo ir tt.

Paskutinės Kalėdų šventės dienos vakare buvo tam tikros apeigos ir pamaldos, kuriose dalyvavo ir dvasiškiai. Išvakarose žiniai tėmijo žvaigždes ir iš jų lėmė busiančius metus. Iš to paskui spėliota kokius javus kada geriau sėti kad uždėrėtų, ar kokius gyvulius sekančiais metais augint geriau seksis.

Pusnakčiui artinantės, jaunimas parengdavo bluką, kuris turėjo reikšt besibaigiantį senąjį metą ir stumdė, mėtė ir valkiojo, kaipo daugiau nereikalingą, pagaliaus sukurę laužą, ant jo bluką sudegindavo. Tuomi baigdavosi senieji metai ir Kalėdų šventė. Dvasiškiai prie žinyčios sienos primurydavo vieną plytą, o namų šeimininkai savo namuose į sieną ar balkį įkaldavo briedžio ragą. Tai buvo ženklas, kad dar vienas metas prisidėjo prie praeities. Vėlesniais laikais į balkius ir sienas vieton briedžių ragų kalta jau mediniai vageliai kaipo parankesni, o atsiradus vinims, tos kalta. Dar vėliaus vieton kalimo vinių imta angliu rašyt stulpelius. Tokių stulpelių angliu ir kreida prirašytų ant sienų ir balkių, jųs esate matę Lietuvoj, senesniuose namuose, čielas virtines. Juos rašė seneliai, o į juos įsižiurėję jaunesnieji irgi darė tą patį, nors šie jau nežinojo to rašymo reikšmės; rašė tik todel, kad matė savo tėvus ar senelius tai darant.

Kalėdos Vėlesniuose Laikuose.

Kalėdų vardas, sakoma, yra kilęs iš ano kalimo ragų ir vagelių bei vinių į sienas ir balkius. Patį vardą sudarą du žodžiai, butent: „kalė" ir „duos", taigi nuo kalimo ir sudavimo, nes kalant reikia suduot (kuom nors, į kalamą ragą ar vinį).

Vėlesniais laikais, lietuviams krikščionimis jau tapus, daug kas pasikeitė Kalėdų šventės apeigose, tačiau naminių papročių užsiliko daug net iki vėliausių laikų, o vietomis, ypatingai Dzukijoj ir Žemaitijoj jų gana daug yra ir šiandien. Dengimas stalo šienu, kučios valgiai iš žuvų, džiovintų grybų, uogų, vaisių ir tt. šiandien kiekvienam lietuviui žinomi. Tai vis papročiai iš anų senųjų laikų. Daugelis burtų, kaip Kalėdų rytą dalinimas gyvuliams šieno kuriuo kučios vakare buvo apkrautas stalas, šėrimas gyvulių vidurnaktyje, ragavimas vandens po vidurnakčiui, žiurėjimas iš lauko per langą buto vidun, traukimas šiaudų iš visų keturių stogo kampų, ir daugybė kitokių, vis tai burtai užsilikę iš anų laikų, kada stabmeldžiai lietuviai, užbaigę Kalėdų šventę, po vidurnakčiui praktikuodavo, buk tai sužinojimui busiančių laimių ir nelaimių bėgyje pradedamų metų.

Vaišes Kalėdų šventėje lietuviai ir šiandien skaito butinomis, kaip ir anais senovės laikais kad skaitė. Kas ką išgali, kiek išsitenka, taupo šventei ir, jos sulaukus, vaišinami namiškiai ir svečiai. Net išeivijoj lietuviai šitų papročių didžiumoje dar laikosi: vaišinasi namie sulig išgalės ir ištekliaus, vaišina ir atsilankiusius svečius, kuo galėdami ir turėdami. Lietuviai vaišingi buvo senovėje, vaišingi yra ir šiandien. Vis tai įgimti papročiai, kokių pas kitas tautas nėra. Pas kitas tautas, išimant italų tautą, Kalėdų šventės svarba ne vaišėse, tik dovanose. Todel ir laukia visi Kalėdų, tik malonėdami iš ko nors gauti kokią dovanėlę, o pastarais laikais tų dovanų geidimas ir davinėjimas vietomis išsivystė į tikrą maniją.

Lietuvoj dovanų dalinimas Kalėdų šventėje nebuvo seniau žinomas, tik vėlesniais laikais tą paprotį vietomis pradėjo įgyvendint atėjunai. Nors šis svetimas paprotis Lietuvoj kiek prigijo, tačiau senuosius papročius nenustelbė. Daug jų užsiliko iki šių dienų.

Kupiškėnai

Auklėjasi šiais principais:

1. Žmoniškumas;
2. Demokratiškumas;
3. Tautiškumas;
4. Sąžinės laisvė.

Idant atsiekti šį tikslą, Kupiškio skyrius rengia paskaitas-pramogas; nusipirko sklypelį žemės laisv. kapams, kur žmogus galės pasilaidoti, be paniekos kitų ir žada steigti Liaudies Namus, kur augantis jaunimas turės savo vietelę auklėtis.

Tam tikslui, suprantama, jiems reikalinga piniginė parama.

Amerikoje yra susitvėrus Etinės Kulturos Draugijos rėmėjų grupė ir veikia jau nuo rugsėjo 15 d. 1931 m.; per tą laikotarpį surinko ir pasiuntė Kupiškin $208.55, bet tos sumos pinigų toli gražu nepakanka.

Ant rankų randasi $7.00, p. J. Žemantauskas, iš Waterbury, Conn., prisiuntė $1.00, taip kad viso yra $8.00 ir tie pinigai bus pasiųsti kaip veik didesnė pinigų suma susirinks.

Artinasi Kalėdų šventės, tame laikotarpy, paprastai žmonių upas pakįla ir jie duosnesni pasidaro.

Todel šiuo kreipiuosi į jus lietuviai, nepamirškit ir kupiškėnų: prisidėkit doleriu-kitu prie galutino išlaisvinimo Lietuvos piliečio iš dvasinės vergovės.

Pinigus siųskit pašto perlaida ir sekančiu adresu, tai nepražus. Pinigai visada viešai pakvituojami laikraščiuose.

Dr. A. L. Graičunas,
3310 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

KALĖDOS

Parengė mane prašmutniai ilgais žibančiais batais, apavė kojas, apvilko raudonais trumpais kailiniais, su baltų vilnų kailio apvadais, ilgais plaukais ir tokia pat ilga balta barzda, pastatė prie radio kalbėti į pasaulį.

„Brangųs žmonės — čion Kalėdų Diedukas kalba!..." Pasveikinau publiką, bet be manęs, niekas daugiau netikės, kad čion tikrai kalba Kalėdų Diedukas. Tukstančiai savo radio užsuko į kitas stotis. Kasgi benori klausyti seno žmogaus, nėsamo tikrenybėje, tik legendose gyvenančio Kalėdų Dieduko.

Susijaudinau giliai sapne buvęs ir pravėrus akis, sapnas pranyko. Pasijutau begulįs savo poilsio vietoje. Tai buvo sapnas, kuriame budamas, buvau prisirengęs jums per radio pasakyti sekančią prakalbą:

Brangųs žmonės! Jųs laukėte manęs per ištisus metus ateinant su pilnu maišu dovanėlių, žaislų vakeliams; su geru maloniu jųs pasveikinimu, su palinkėjimu laimingų Kalėdų. Čion, Amerikoje, nors mes ir laukiam Kalėdų, bet ne su tokiu dideliu entuziazmu, su kokiu budavo jų laukiame Lietuvoje, kuomet buvome mažučiai, jauni, suaugusieji ir seneliai. Lietuvoje Kalėdų šventė atneša dideles permainas: ukininkai rupinasi sumokėti tarnautojams metines algas, rupinasi susirasti tinkamus samdinius. Tarnautojai ieško naujų, geresnių vietų su lengvesnėmis darbo sąlygomis, didesne alga, geresniu maistu. Švenčia tris dienas. Brenda per gilų sniegą porą-trejatą ilgų mylių į savo parapijos bažnytelę pasimelsti už visų praėjusių metų vargus, nedateklius; padėkoti augščiausiam, paprašyti kad jis išklausytų jų prašymo, kad ateinantiems metams teiktų geresnį derlių, ir tt.

Dabar, čion, šioje šaly, gyvenant mes, o ypatingai musų jaunoji karta, nesupranta Lietuvoje gyvenančių žmonių Kalėdų prasmės. Tiesa, čia minima Kalėdos įvairiais budais: draugai, pažįstami, giminės, mylimieji, jei negali sueiti Kalėdų dienoje — siuntinėja vieni kitiems pasveikinimus, gražias atvirutes, su maloniais pasveikinimo žodžiais eilėmis; perka ir siuntinėja dovanėles. Bet čia tokių didelių permainų ir tokio didelio entuziazmo nejaučiama, kaip Lietuvoje. Čion ir musų broliai lietuviai nebetiki į Kalėdų Dieduką, nepriima jo taip, kaip musų tėvynėj Lietuvoj. Daugelis musų žmonių, sulaukę Kalėdų, nejaučia jų, o ypatingai šiais penkiais pastaraisiais bedarbės metais, nes daugelis neturi už ką nusipirkti reikalingiausių gyvenimo reikmenų ir jaučiasi desperacijoj Kalėdų sulaukę.

Kalėdų Diedukas „viena nakčia apkeliauja visą pasaulį, visus kaimus ir miestus aplanko" Nors išradimai yra, kad orlaiviai lėkė virš keturių šimtų mylių į valandą, bet dar vis toli gražu negali prilygti Kalėdų Dieduko spartumui. Žinoma, kad apie musų žemę tik toks eroplanas galėtų aplėkti bėgy 24 valandų, kuris galėtų lėkti po 1,000 mylių į valandą. O Kalėdų Diedukas viena nakčia „aplanko visą pasaulį". Šiemet, sulaukus Kalėdų Nakties, jis ir vėl padarys tokią kelionę apie žemę. Ką jis pasauly galės gero išgirsti — jau dabar, išanksto galime pasakyti. Jis ras žmones daug didesnėj baimėj, negu praeitas Kalėdas. Jis pamatys rubežius apstatytus ginkluota karuomene, kuri kanuoles atkreipus į savo kaimyną, eroplanus prikrautus sprongstančiomis bombomis ir nuodijančiomis dujomis. Dirbtuvėse gi darbininkai krauja šovinius į dėžes vietoje dovanėlių į pančiakas savo vaikeliams. Europoje atėjo gadynė, kad jaunuomenė dėvi įvairių spalvų marškinius ir grupuojasi į tam tikras grupes, kad geriau galėtų vieni kitus pažinti puolimo valandoje.

Čion, šioj šaly, nors yra dedamos pastangos neva sutvarkyti šios šalies gyventojų reikalus — su valdžios pagelba nuo vienų imama kitiems duodama — bet dar vis randasi 10 milionų bedarbių, kurie sulaukę Kalėdų, vietoj linksmintis-džiaugtis daviniais praėjusių metų, keiks savo likimą delto, kad nesimato nieko tokio prieky, kas galėtų žmones įtikinti, jog ateina geresnė gyvenimo valanda. Spaudžiami tie, kurie per savo sunkų darbą, taupumą, įsigijo kokią nors nuosavybę.

Aš pamenu tuos laikus, kuomet pulkais musų žmonės iš Lietuvos keliaudavo į šią šalį. Atkeliavę, jie su dideliausiu pasirįžimu siekė tos laimės, kad subudavojus savo senatvei užtikrintą ateitį, kad išauklėjus ir į mokslus išleidus savo vaikelius, idant pastačius juos ant augštesnio gyvenimo laipsnio negu patys yra. Tai buvo gadynė vilties, džiaugsmo, lukesčio. Tuomet kiekvienas žiurėjo į tą šviesiąją betekančią saulelę, su kiekvienu rytu geresnės ateities. Bet dabar?... Dabar jau netiki ir į Kalėdų Dieduką, kuriam taip liudna, kad ir jo dienų galas artinasi. Bet nieko pasauly amžino nėra. Realųs dalykai turi savo pradžią ir pabaigą. Taip ir legendiniai — gražųs blizganti, pilni vilčių, svajonių išnyksta. Kai žmonija pabus iš savo sapnų — viskas pasikeis. Ir tuomet žmogus pradės gyventi taip, kaip privalo gyventi. Dabar mes dar negyvenam — tik sapnuojam. Bet kol sapnuojam ir gyvenam sapnų gadynėje, tai sulaukę Kalėdų, pamirškime bent valandėlei tuos realius gyvenimo rupesčius: dalykimės kas kuo galime; kas dovanėlėmis, kas gražiu žodžiu. Nepavykėkime meilės ir laimės savo artimui, savo vaikeliams švęsdami šias Kalėdas.

Pasisekimas Šeimynos Gyvenime

Nesenai Cornell Universitetas išsiuntinėjo anketą savo studentams, kurioje tyrinėjo jų santikius šeimoj ir kaip tie santikiai ant jų pačių atsiliepė. Du šimtai studentų atsakė. Rado, kad bent kokios rušies konfliktas šeimoj labai blogai ant vaikų psychologijos veikia. Skirtumo nedaro ar tai kova tarp tėvų, ar nesutikimas tėvų su vaikais, ar kivirčiai tarp brolių ir seserų. Nariai tokios šeimos nepatenkinti ir jaučiasi nelaimingais. Tas nepasitenkinimas veda prie nerimasčio, kuris pasireiškia šiokia ar tokia blogdarybe — melais, piktumu, mušty-nėmis ir net pabėgimu iš namų. Kas blogiausiai, kad gabesnieji vaikai dažnai yra jautriausiais ir jų ateitis ir pasisekimas gyvenime tokiu budu buna suardytas.

Tėvų nesutikimas tarp savęs ypač giliai atsiliepia ant vaikų. Vaikas niekad nepalieka bešališku žiurėtoju, kuomet tėvai veda kovą. Jis nei vienam nei kitam negali savo ištikimybę pilnai pavesti ir liekasi sudemoralizuotas karakteryje. Kartais liekasi ant visados neužsitikėjimo pilnas, ciniško budo ir vaidininkas. Kuris silpnesnio budo, liekasi bailys, savim nepasitikintis. Vienas studentas anketoj taip rašo:

„Turbut nėra tėvų, kurie labiau troško laimės savo vaikams, kaip mano tėvai, bet, ak, kaip jie nemokėjo prie savo tikslo eiti. Jei sunkus darbas, nesaumylingumas ir savęs paneigimas neštų vaikams laimę, bučiau laimingas; bet nei mano tėvai, nei kiti, rodos, nežino, kad simpatija, harmonija namie ir nuoširdus stengimasis vaiko budą suprasti daug daugiau reiškia, nekaip materijalės pastangos jo gerovei. Aš niekuomet negalėjau savo motinai pasiguosti arba su ja pasitarti. Prie tėvo taipgi nežinojau kaip prieiti. Net pats sau nedrįsau prisipažinti, kad tarp manęs ir tėvo nebuvo jokio ryšio. Tame ir yra visa bėda — kad negalėjau prisipažinti. Jei žmonės daugiau tarp savęs kalbėtųsi, jei savo nesutikimus išvestų į aikštę, jei bandytų suprasti vienas kitą, vietoj stengtis uždailint, užslėpt viską po išvaizda teisingumo, butų daug geriau."

Kad tėvai turi vienodai sutikti disciplinos klausimu, irgi aišku. Jei tėvai nesutinka drausmėse ir bausmėse, vaikai nepatenkinti savo šeima. Vienas studentas panašiai išsireiškė:

„Mano motina visada užstodavo mus, kuomet tėvas bardavo ar bausdavo. Nesykį ji mudu su broliu nusekė į miegruimį po apmušimo ir ten musų ašaras nubučiavo ir mudu paguodė. Tuomet mudu jausdavomės bereikalo bausti ir neapkęsdavom tėvo. Įpratom vengti jo."

Tose šeimose, kur visi nariai pasitaria vieni su kitais, radosi mažiau konflikto ir visi jautėsi laimingesniais. Taipgi tose šeimose nebuvo reikalo tiek daug bausti vaikus, nes kuomet jie jaučiasi reikšmingais nariais tos grupės, jie nedarė to, kas visiems kenks. Tėvai vaikus laikė kaipo sau lygius žmones ir vaikai galėjo tėvams viską laisvai pasisakyti.

Kaslink vaikų draugavimo su jaunimu irgi randasi įvairumo. Vienas rašo:

„Mano tėvas nori, kad aš savo draugus namie vaišinčiau, o ne išeičiau kur kitur linksmintis. Aš savo drauges merginas namo parsivedu ir dažnai po keletą draugų užsiprašau, kad pas mus praleistų vakarą žaidime ar bešokdami. Tėvas mažai ką sako apie merginas, bet jo žodžiai man daug reiškia. Jei jis pasoko ‚Toji man patinka' ar ‚Mažai kas iš tos' aš jo nuomone pasitikiu."

Iš kitokios šeimos mergina rašo:

„Dar vienas konfliktas musų šeimoj iškilo man bunant 15 metų. Mano sesuo, grįžus iš kolegijos, manė, kad tik su studentais verta draugauti, o aš tuo tarpu draugavau su jaunuoliu einančiu į ‚high school', ukininko sunum. Ji mano motiną taip perkalbėjo, kad toji man užgynė jį daugiau parsivesti namon ir net užgynė su juo matytis. Aš pradėjau meluoti. Eidavau buk tai pas Marę mokytis, o matydavaus su vaikinu. Tas paprotys man ir vėliau tarnavo. Kuomet motina užgindavo eiti į šokius ar kur kitur, aš nakvodavau pas draugę Marę."

Tose šeimose, kur tėvai daugiaus mokslo ėję, nė kaip pradinės mokyklos, visada geriau sugyveno, nes abu tėvai galėjo plačiau į dalyką žiurėti ir teisingiau viską įvertinti.

Sudedant paeiliui faktorius, randamus pavykusiose šeimose atrodys taip:

1) Kuomažiausia konflikto tarp tėvų, tėvų ir vaikų ir tarp pačių vaikų.

2) Meilė tarp šeimos narių.

3) Draugai ir giminės dažnai lankosi.

4) Vaikų draugai laisvai į namus ateina.

5) Vyras ir žmona sykiu lanko sociales funkcijas.

6) Tėvai šiek tiek daugiau pamokyti.

7) Tėvai sutinka kaslink vaikų disciplinos.

8) Tėvas namuose ne valdo.

9) Visi šeimos nariai pasitaria tarp savęs.

10) Disciplinos juo mažiau, juo geriau.

11) Vidutinė vaikų priežiura iš **abiejų tėvų.**

12) Vaikai tėvams pasitiki ir gali viską pasisakyti.

Čia tik išvados anketų. Kokios gilesnės priežastys tiems faktams tinkamos, reiktų dar giliau pastudijuoti. Bet ir paviršutiniai pažvelgus aišku, kad čia veikia ne vien psychologiniai faktoriai, bet ir ekonominiai. Ta šeima, kur motina ir tėvas abu turi laiko su vaikais draugauti ir dar gali jų draugus pavaišinti nebus ta, kur ir tėvas, ir motina tur eiti dirbti, kad vien vaiko gyvastį kune palaikius. Bet antra vertus, dažnai randama šeimų, kur nieko nestoka iš materialio atžvilgio, bet nekulturingi tėvai kasa nepereinamą duobę tarp savęs ir vaikų, savo žiauriu elgėsiu. Vaidai šeimoje kįla, kuomet vienas ar kitas narys nori visą šeimą valdyti. Užtai pasitarimas ir prisilaikymas sutarties ar tarp tėvų, ar su vaikais yra butinas, be kurio šeima negalės laimingai gyventi. Tie, kurie šeimoj išmoks taikiai sugyventi, galės visur prisitaikyti prie aplinkybių.

Negalima nepatėmyti 8-to faktoriaus — kad tėvas neturi šeimą dominuoti. Reiškia tos šeimos laimingiausios, kuriose moteris moka ir gali namų rėdą vesti taip, kad suderinti ekonominius ir dvasinius faktorius visų gerovei.

K. Stanislovaitienė.

Antro Transatlantinio Skridimo Rėmėjams

Gerbiamieji Rėmėjai:

Suradęs valandėlę atliekamo laiko, nutariau parašyti jums ir bent pranešti apie tai, kaip eina darbas su „Lituanicos II" paruošimu transatlantiniam skridimui.

Tuo laiku, kada Amerikos Lietuvių Transatlantinio Skridimo Sąjungos (ALTASS) valdyba, sulig Lietuvos Aero Kliubo patarimu, nusprendė atidėti skridimą sekančiai vasarai, lėktuvas jau senai turėjo naują inžiną, jo pasažierinis kambarys buvo išardytas ir vieta priruošta didiemsiems gazolino bakams, langai užtaisytti ir įdėtas naujas alyvos bakas; gazolino bakai taip pat jau buvo pagaminti.

Visi instrumentai ir įtaisos buvo nupirkti ir dauguma jų buvo pristatyti. Jų dalis jau buvo įdėta į lėktuvą. Taigi, pirmas mano uždavinys nuo to laiko buvo pabaigti juos dėti. Del ekonomijos, atleidome mechanikus ir prie darbo palikau tik aš su inžinieriu Brotz'u (mudu kiekvienas turiva iš valdžios „Aircraft mechanic's laisnius".)

Mums truko tik dviejų stambiųjų įtaisų: propelerio, kurį Lycoming Motor Company pavėlino pristatyti ir landing gear (važiuoklės), kurią buvo padarius Lockheed Aircraft korporacija pagal užsakymą ir atsiuntus iš Californijos, bet ją reikėjo grąžinti atgal, kadangi ji buvo padaryta negerai.

Instrumentus vieną po kito pabaigėme įdėti į lėktuvą. Jų yra suviršum 30 ant trijų „instrument panels" ir dar du kitose vietose. Suprantamas dalykas, kiekvieną jų reikėjo po kelis kartus bandyti ir nutaikyti (adjust). Tai yra smulkus, krop štus ir ilgas darbas ir jisai man užėmė iki šiol daugiausiai laiko. Pagalios, atėjo ir senai lauktas specialis propeleris su „variable pitch". Kompanija, kuri jį pagamino, atsiuntė ir savo žmogų iš Williamsport, Pa., padėti jį tinkamai įdėti.

Tuomet daviau žinią Department of Commerce oro inspekcijai, prašydamas duoti naują laisnį lėktuvui „For Trans-Atlantic Flight and Test Flights". Valdžios inspektorius atvyko į Kohler, Wis., apžiurėjo didžiuosius gazolino bakus ir ant visko uždėjo „O. K." ir davė laisnį. Dabartinis „Lituanicos II" registracijos numeris yra „NR926Y".

Taipgi, lėktuvas jau yra beveik pabaigtas įrengti. Truksta tik dar naujos „landing gear", nes, kaip minėjau, ta, kurią buvo padirbusi Lockheed Korporacija, turėjome grąžinti atgal. Manau, kad geriausia bus ją padaryti Kohleryje po inž. Brotz'o ir mano priežiura: bus tiksliaus atliktas darbas ir, gal but, dar pigiau negu kitur.

Gazolino bakams įdėti daug laiko nereikia. Dabar yra daromi jų išbandymai, kad galutinai įsitikintume, jogei jie išlaikys tą svorį, kuris į juos eis. Be to, susižinojau su Westport kompanija, iš kurios esame pirkę Radio Kompasą. Jisai jau yra įdėtas, bet kompanija yra tiek suinteresuota, kad instrumentas butų sekmingas, jogei ji sutiko savo lėšomis atsiųsti inžinierių iš Glendale, Cal., idant jisai „nučekiuotų", ar nepadaryta kokios klaidos jį įdedant, nes instrumentas yra labai painios konstrukcijos.

Tai šitaip stovi dalykai su „Lituanicos II" įrengimu. Darbas prie jos yra baigiamas ir jeigu ne ta kliutis su „važiuokle", tai jisai galėtų buti greitu laiku visai pabaigtas. Dabar, žinoma, skubintis nėra reikalo, nes iki pavasario yra laiko pakankamai. Tačiau aš noriu, kad Tamstos suprastumete, jogei aš dar anaiptol nesirengiu sunėręs rankas ilsėtis. Kaip dirbau iki šiol, neatsitraukdamas nuo lėktuvo po 10—14 valandų per dieną, neišimant nė šventadienių, taip, numanau, reikės padirbėti dar ilgoką laiką.

Darau vis naujus ir naujus įvairių instrumentų ir įtaisų išbandymus. Juo nuodugniau kiek vienas jų bus išbandytas, tuo daugiau bus tikrumo, kad jie veiks tobuliai, skrendant per okeaną. Kartais, tik atlikus keletą „testų" su instrumentu arba su jų serija, pasireiškia koks nors defektas, kurio pradžioje nebuvo galima pastebėti. Bet aš nesigailėsiu pastangų ir esu tikras, jogei, pirma negu pasibaigs žiema, „Lituanica II" bus taip sutaisyta, jogei kiekviena josios mašinerijos dalelė veiks, kaip laikrody. Tai yra ne tik mano noras, bet žinau, kad tai yra ir jusų noras, nes šis skridimas turi netik įvykti, bet ir turi **pasisekti!**

Prisipažinsiu, kad svarstant skridimo atidėjimo klausimą man buvo nemalonu manyti, jogei musų sumanymo rėmėjai galėjo pasijusti suviltais. Aš, todel, buvau pranešęs ALTASS valdybai, kad aš vistiek esu pasirįžęs skristi, nepaisydamas rudens orų ir kitokių kliučių, ir jeigu valdyba butų atmetusi Lietuvos Aero Kliubo patarimą, aš bučiau, kad ir vėlai, leidęsis į kelionę.

Tačiau yra aišku, kad tokiame atsitikime lėktuvas butų buvęs įrengtas ant greitųjų. Instrumentai nebutų buvę išmėginti ir visas mano žygis butų buvęs ne daugiau vertas, kaip hazardo lošimas su likimu. Bet dabar, kada aš turiu laiko kiekvieną mažmožį rupestingai apžiurėti ir patikrinti, aš žinau, kad šis skridimas turės nepalyginamai didesnės reikšmės.

Su tomis puikiomis įtaisomis, kurios yra „Lituanicoje II", aš esu tikras, kad aš galėsiu padaryti antrą transatlantinį skridimą didžiausiu įvykiu pasaulio aviacijoje. Lėktuvas yra ruošiamas pagal tam tikrą planą, kokio dar nėra vykdęs nė vienas transatlantinis lakunas. Mano ambicija yra įrodyti jo teisingumą sekmingu skridimu. Artimiausiu laiku aš apie tai paiškinsiu plačiau Tamstoms ir visuomenei. O tuo tarpu dėkoju jums už paramą, kurią esu gavęs iki šiol ir pasilieku,

Su augšta pagarba,

Felix Waitkus.

Lietuviai Amerikoje

ROCKFORD, ILL.

Sklokinikų ir Bimbinių Prakalbos.

Lapkričio 25 d. įvyko prakalbos, kurias surengė vietinė L. D. D. Kalbėjo E. Butkus. Prakalba buvo nebloga. Turiu pasakyti, kad Butkus tai džentelmonas. Kalbėjo dviem atvėjais. Pirmiausia kalbėjo apie fašismą, kas jis tokis ir koks pavojus gręsia šioj šaly. Po to, Lyros Choras padainavo tris dainas. Antru atvėju Butkus kalbėjo apie komunistų skilimą ir sklokininkų atsiradimą. Šiuo syk kalbėtojas be pasigailėjimo kirto komunistams tiesiąja linija už jų skaldymą darbininkų organizacijų ir jų tokia taktika daug pakenkė darbininkų klesai. Bet dar labiau jie patys save susinaikino. Ir kuomet patys baigia smukti, tai dabar jau atsikreipė prie socialistų, kuriuos visaip niekino, šaukdami į bendrą frontą.

Po prakalbos pranešė, kad gali paduoti klausimus. Klausimų buvo įvairių ir kalbėtojas į juos atsakė tinkamai. Bet į vieną klausimą, tai mano supratimu, nevisai teisingai atsakė. Štai, Savickas klausia: „Tamstos kalbėjot apie fašistų diktatorius, kaip tai: Vokietijos, Italijos ir kad tenai jokios laisvės nėra. Bet ar Rusijoj yra laisvė?" Butkus atsako: „Ne. Bet, esą, kam nėra laisvės Rusijoj? Generolams, popams ir kapitalistams". Man norėjosi paklausti: „Nagi, Butkus atstovaujate darbininkus ir pripažįstu jus neblogą darbininkišką prakalbą pasakius, bet ar už tokią prakalbą Rusijoj negalėtumet buti į kalėjimą įkištas". Taigi atrodo labai naiviškas: čia ką tik kalbėjo, kad jie nepakenčia jokios opozicijos ir Maskvoj susirinkę tik apie 15 narių diktuoja viso pasaulio darbininkams, o kurie nepriima tų diktavimų, tuos visaip drabsto purvais žodžiu ir per spaudą. Iš lietuvių tokie laikraščiai yra Chicagoj „Vilnis" ir Brooklyne „Laisvė".

Taipgi tą pačią dieną įvyko ir „ščirųjų" prakalbos. Mat, pastarieji taip nusistatę jau nuo senai: kuomet tik „sklokinikai" parengia prakalbas, tai ir jie surengia, kad pakenkti. „Ščirųjų" prakalbose kalbėjo J. Siurba, „Tiesos" red. ir Andriuliutė iš Chicagos. Ten nebuvau, tai ir negaliu nieko pranešti.

Lapkričio 26 d. įvyko prakalbos SLD. vietinės kp. Kalbėjo Siurba. Publikos buvo apie 30. Siurba gyrė savo Susivienijimą, o peikė SLA. Kad savo gyrė, tai rodos niekas prieš tai nieko nesakys, bet niekint ir nebutų dalykų prasimanyt, tai tas garbės nedaro. Pavyzdžiui, Siurba sakė, kad SLA. sukišo pinigus fašistams — Smetonai. Bet kuomet musų kp. pirm. Siaurusaitis užspyrė, kad įrodytų faktais, kur ir kada SLA. siuntė fašistams ar Smetonai pinigus, tai tuomet jis negalėjo įrodyti. Bet jų jau tokia taktika: jie nesiskaito su faktais.

Dumiškietis.

SO. BOSTON, MASS.

Ponios Onos Kubilienės Koncertas.

Koncertas įvyko lapkričio 25 d., Lietuvių Salėje. Koncertas buvo labai pasekmingas. Žmonių buvo daug. Publikoj matėsi visa So. Bostono ir apylinkės inteligentija. Artistė, p. Kubilienė, dainavo žavėtinai. Jos balsas yra labai stiprus ir malonus. Jai arija iš „Carmen" taip gerai išėjo, kad publika ją privertė griausmingais aplodismentais pakartoti. Dainininkė su dainavo apie penkiolika dainų, visas lietuvių kalboj.

Ponia Kubilienė yra tikra nau janybė musų publikai, nes lietuvių tarpe mezzo soprano jai lygios nėra. Aš pats budamas muzikas galiu drąsiai sakyti, kad p. Kubilienė yra geriausia musų tarpe, nes aš beveik visas musų lietuvių meno jėgas esu girdėjęs, bet jai lygios negirdėjau. Girdėjau kad p. Kubilienė rengias aplankyti kitas lietuvių kolonijas. Visiems patartina ją išgirsti.

P. Minkienė pianistė pagelbėjo p. Kubilienei programą išpildyti — skambino du Chapino dalykus labai vykusiai. Ji publikai paliko gerą įspudį. Smuikininkas Lepri smuikavo labai gerai. Publikai jis patiko. Visas koncertas buvo žavėjantis.

Muzikas.

SKAITYKITE KNYGĄ
PASAULIO
ISTORIJA
Arba
Aiški
Gyvybės
Ir
Žmonijos
Istorijos
Apybraiža
Pirmas Tomas

Parašė G. H. WELLS

Puslapių 292
Kaina $2.25

Gaunama

„TĖVYNĖS" Adminstrac.,
307 West 30-th Street,
New York, N. Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJU KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Adv. F. J. Bagočius, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. Mažukna, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Dr. M. J. Vinikas, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y

Adv. K. P. Gugis, Iždin.,
3323 So. Halsted St..
Chicago, Ill.

Dr. J. S. Staneslow, Dr.-Kv.
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. Mockus, Ižd. Gl..
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. Mikužiutė, Ižd. Gl.,
2121 N. Western, Ave.,
Chicago, Ill.

Įstatų Komisija:

Adv. A. O. Shallna,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

V. Šmulkštys,
142 North St.,
Minersville, Pa.

Kun. M. Valadka,
156 Garden St.,
Lawrence, Mass.

Finansų Komisija:

J. P. Varkala,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. Marcinkevičius,
4508 — 8-th Ave.,
Kenosha, Wis.

G. J. Stungis,
6919 So. Maplewood Ave
Chicago, Ill.

Kontrolės Komisija:

S. Gegužis,
38 So. Main St.,
Mahanoy City, Pa.

S. Cibulskis,
2473 Collier Ave.,
Far Rockaway, N. Y

J. M. Bučinskas,
24 Baxter St.,
Binghamton, N. Y.

SLA. Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

Adv. K. Kalinauskas,
33 Rosemont St.,
Dorchester, Mass.

A. Zalatorius,
827 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill.

S. Bakanas,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa

Apšvietos Komisija:

Dr. A. Montvidas,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

Min. B. F. Kubilius,
2 Atlantic St.,
So. Boston, Mass.

J. Miliauskas,
626 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

Dr. M. J. Vinikas,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

Mrs. F. G. Edkins,
947 Davis Ave. N. W.
Grand Rapids, Mich.

V. Černauskas,
236 N. English Ave.,
Springfield, Ill.

Sveikatos Komisija:

Dr. V. Šimkus,
3343 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Dr. J. T. Vitkus,
1286 Norwood Rd.
Cleveland, Ohio.

Dr. J. B. Bronushas,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. Staneslow,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. Levickis,
2308 — 53-rd St.,
Kenosha, Wis.

B. Sabaliauskytė,
Mayview, Pa.

Tėvažudys

(Tąsa nuo 3 pusl.)

Užkirtau jam kelią, duris užrakinau, raktą paslėpiau kišenėje ir kalbėjau toliau:

— Pažiurėk, ponas, į ją ir užginčyk, kad ji ne mano motina?

Susilaikė. Prieš baisią mintį, kad jo paslaptis bus atidengta, kad kils skandalas, kuris iškarto sunaikins jų reputaciją ir žmonių pagarbą, pabalo ir drebančiomis lupomis sušnabždėjo:

— Niekše, nori iš musų išgauti kuodaugiausia pinigų! Ir daryk tu čia žmogui gera, padėk jam, norėk jį gelbėti!

Mano motina nenustodama verkti kartojo be nuovokos:

— Eikime, eikime iš čia!

Kadangi durys buvo uždarytos suriko:

— Jei, ponas, man tuoj durų neatidarysi, liepsiu areštuoti už šmeižtą ir prievartą!

Aš, vis valdydamasis, atidariau duris ir mačiau, kaip išnyko tamsumoje.

Tuo akiminksniu pasirodė man, kad esu našlaitis, vienišas, apleistas. Gilus liudėsys apėmė mane kartu su pykčiu, neapykanta ir nusimimimu. Jutau, kad renkasi many nenoras viskam ir visiems. Buvau nepatenkintas savimi, teise, ir svarbiausia, kad mano širdis tapo atstumta.

Išbėgau iš namų Lekvann'os krantu, kad juos pavyti. Netrukus buvau prie pat jų. Naktis buvo tamsi, be mėnulio. Ėjau slapstydamasis, o jie negirdėjo, kad artinausi. Motina nenustojo verkusi. Tėvas sakė jai:

— Tai tavo kaltė. Kam norėjai jį matyti? Musų padėjime tai beprotystė! Galima buvo jį remti, neduodant jam to suprasti. Jei negalim pripažinti jo savu, tai prie ko prives tie pavojingi lankymai?

Pribėgau prie jų. Meldžiau šnabždėjau be sąryšio:

— Matote... taigi esate mano gimdytojai... Jau kartą mane atstumėte. Ar ir dabar panorėsite mane atstumti?

Tada, ponas pirmininke, jis pakėlė prieš mane ranką. Aš nemeluoju, prisiekiu garbe, teise, republika. Jis man sudavė. Pagriebiau jį už apykaklės. Nustojau suvokti ką darau. Akyse buvo raudona migla. Pradėjau jam duoti smugius skriestuvu, kuris visuomet budavo mano kišenėje.

Tada mano motina pradėjo šaukti:

— Gelbėkit! Gelbėkit! Žmogžudys!

Ir pagavo mane už smakro. Rodos, kad ją taip pat užmušiau. Bet ar žinojau tada ką darau?

Po to, kada, pamačiau, kad abu guli ant žemės, įmečiau juos į Lekvann'ą. Padariau tai negalvodamas.

Tai viskas. O dabar teiskite mane!

* * *

Kaltinamasis nutilo.

Delei šio prisipažinimo byla buvo atidėta.

Netrukus ateis vėl jos eilė.

O mes? Jei butume teismas, kokiu sprendimu pasmerktume šį tėvažudį.

VIETINĖS ŽINIOS

SEKMINGOS SLA. 38 KUOPOS PASKAITOS.

Gruodžio 13 d., Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo salėje, Brooklyne, įvyko SLA. 38 kuopos suruoštos paskaitos. Pirmininkaujant šios kuopos veikėjui p. J. Glaveckui, gražią ir naudingą paskaitą patiekė šios kuopos daktaras kvotėjas Dr. E. W. Žukauskas temoje „Perdidelis žmogaus svarumas". Gerb. Dr. Žukauskas vaizdžiai nupiešė per didelio žmonių nutukimo priežastis, kuriomis yra persivalgymas netinkamo maisto ir permažas energijos naudojimas, kartu pabrėždamas, kad perdaug nutukusių žmonių amžius paprastai yra trumpesnis, kartais net 10 metų tokie žmonės trumpiau gyvena. Be to, prelegentas nurodė, kad pavojinga žmogaus sveikatai perstaigus ir įvairių chemikalų naudojimu paremtas suliesėjimas. Žmogus savo nutukimą be pažeidimo savo sveikatos tegali sumažinti tik naturaliu budu, tai prisilaikant nuo tokio maisto, kuris daug riebalų gamina žmogaus kune ir prideramai besimankštant.

Pabaigoje paskaitos parodė judomus paveikslus, kurie atvaizdavo modernizmo gadynės žmonijos gyvenimą, kaip šiandie žmogus maža energijos sunaudoja įvairiems darbams. Net namų ruoša didžiumoje atliekama mašinomis ir tas veda žmones prie nutukimo, kuomet maža energijos kunas sunaudoja kasdieninio gyvenimo pareigų atlikimui.

Antru prelegentu buvo SLA. Sekretorius Dr. M. J. Vinikas, kuris patiekė labai įdomią ir gerai prirengtą paskaitą temoje: „Apdraudos reikšmė žmonių gyvenime ir SLA. svarba Amerikos lietuviams". Gerb. prelegentas visiems suprantamais pavyzdžiais ir skaitlinėmis nurodė ką reiškia apdrauda žmonių gyvenime, del ko reikalinga kiekvienam žmogui apsidrausti ir kokį svarbų vaidmenį Susivienijimas, kaipo fraternalės apdraudos ir tautiniai kulturinė organizacija, vaidina Amerikos lietuvių išeivijos gyvenime. Vykusiais palyginimais prelegentas nurodė, kad komercialėse apdraudos kompanijose apsidraudimas toli gražu nesuteikia to, ką lietuviai gauna apsidrausdami Susivienijime. Apdraudos kompanijos teikia tik tiesioginę medžiaginę sulig sutarties apdraudą, tuo tarpu Susivienijimas suteikia savo nariams kulturinio auklėjimosi progas, kas metai suteikia tukstančiais dolerių labdaringą pašelpą našlėms, našlaičiams ir vargo prislėgtiems savo nariams. Ir tuo patim kartu nariai gauna tokią pačią apdraudą Susivienijime, kaip ir bizniškose kompanijose. Dr. Viniko paskaita buvo labai tiksli ir naudinga kiekvienam klausytojui, kuris norėjo nuodugniau susipažinti su apdraudos klausimu aplamai ir su ryškiais skirtumais tarpe bizniškos apdraudos ir fraternalių organizacijų apdraudos.

Publikos į paskaitas buvo susirinkę apie 100 asmenų ir visi įdomiai paskaitas išklausė abiejose temose. Pabaigoje pirmininkaujantis p. J. Glaveckas pranešė, kad SLA. 38 kuopa ruošia dar dvi panašias paskaitas kitomis temomis, kurios įvyks: vasario 7 d. vakare ir balandžio 4 d. vakare, toje pačioje Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo salėje. Kaip dabar, taip ir ateityje paskaitų klausytojams jokios įžangos mokėti nereikės. Gražų ir naudingą darbą SLA. 38 kuopa yra užsibrėžus. Linkėtina geriausio pasisekimo.

Paskaitas Klausęs.

Teko nugirsti, kad SLA. 38 kuopa praeitam savo susirinkime nutarė organizuoti lietuvių kalbos mokyklą priaugančios jaunuomenės auklėjimui. Tam tikslui išrinkta komisija, kuri jau pradėjus dirbti jai pavestą svarbų darbą. Tokis SLA. 38 kuopos pasirįžimas yra labai kilnus ir svarbus ir be mažiausios abejonės susilauks visų sąmoningų Brooklyno lietuvių pritarimo ir paramos. Reikia pasitikėti, kad pati šio darbo vykinimui komisija praneš „Tėvynėje" šiuo reikalu. Šia proga galima tik pasidžiaugti, kad SLA. 38 kuopa pasirįžo suorganizuoti lietuvių kalbos mokyklą.

Reporteris M. V.

LANKĖSI REDAKCIJOJ.

Gruodžio 14 d. lankėsi SLA. Centre ir „Tėvynės" Redakcijoj SLA. Legalis Patarėjas adv. J. S. Lopatto iš Wilkes Barre, Pa. Buvo atvykęs New Yorkan savo profesijos reikalais, tad aplankė ir SLA. Centrą, norėdamas pasitarti su SLA. Sekretorium M. J. Viniku tais reikalais, kuriuos Pildomoji Taryba pavedė adv. Lopattai atlikti.

LIETUVOS MENININKO KURINIŲ PARODA.

Pereitą vasarą atvykęs Amerikon iš Paryžiaus Lietuvos pilietis dailininkas Arbit-Blatas su ruošė savo tapybos kurinių — paveikslų parodą, kuri prasidėjo gruodžio 5 d., Pierre Matisse galerijoj, 51 East 57-th Street, New Yorke. Ši paroda baigsis gruodžio 22 d. Svetimtaučiai menininkai ir paveikslų mylėtojai labai gausiai šią parodą lanko ir gražiai atsiliepia apie p. Arbit-Blato kurinius, kaipo žymius ir įdomius meno darbus. Linkėtina, kad kuodidžiausias skaitlius ir lietuvių šią parodą aplankytų ir susipažintų su Lietuvos dailininko kuriniais.

Menininkas.

VILNIAUS AKCIJOS REIKALU.

Šiems metams besibaigiant, noroms-nenoroms kįla klausimas: kas gero nuveikta per ištisus metus? Gi svarbiausia: **kas reikia veikti ateinančiais 1935 metais?** Kadangi Vilniaus reikalai rupi mums visiems be skirtumo, tai turėtumem nuoširdžiai opiausį lietuvių tautos klausimą panagrinėti.

Todel neabejotinai yra **reikalingos** šioje dirvoje dirbančių **veikėjų konferencijos.** Tos konferencijos arba pasitarimai turės neabejotino pasisekimo, jei jos bus vykdomos kaimynystės pagrindu, tai yra, rajonais arba apygardomis. Tikslas vienas: lengvinti vilniečiams lietuviams lenkų okupacijos jungą; todel visvien kas imsis iniciatyvos tokius pasitarimus šaukti ir organizuoti. Suprantama, kad Vilniaus Akcijos Komitetams tenka pirmiesiems tą pareigą atlikti. Komitetams brusdant ir visuomenė išsijudins.

Kiekvienas susirupinkime savo kolonija, savo apylinke. Tegul, pav., Didž. New Yorko lietuviai susirenka į savo konferenciją; tegul tą padaro New Jersey lietuviai, kurie turi keletą Vilniaus akcijos komitetų ir A. L. R. K. Federacijos skyrių; tegul New Yorko valstijos šiaurinės dalies lietuviai sudaro savo apylinkę; Connecticut ir Rhode Island lietuviams paranku susirinkti sau atskirai; panašiai padaryti galėtų Massachusetts lietuviai ir taip toliau.

Pradėkime tat Naujuosius Metus su Vilniaus reikalu konferencijomis!

„Vilniaus Pasas Nr. 20693".

KAIP MINĖSIME 16 VASARIO 1935 METAIS.

Visi dar gerai atsimename, kad šiais metais Lietuvos Nepriklausomybės sukakties šventė Didžiajame New Yorke buvo gražiai ir sutartinai bendromis jėgomis paminėta, prakalbomis Apreiškimo parapijos mokyklos salėje. Kiekvienas ten buvęs išsinešė gražaus įspudžio. Tat padarytas sektinas precedentas. Tegu tas precedentas tampa tradicija musų kolonijoje! Todel 16 Vasario 1935 metais tebuna apvaikščiojama sutartinai ir vieningai.

Mes visi daug kalbame ir rupinamės jaunuomenės lietuviškumu. Duokime progos tai jaunuomenei pasirodyti. Pirmyn jaunimas! Tegu jaunimo organizacijos ima į savo rankas 16 vasario iškilmių programo sudarymą, tegul jos tą programą įvykdo.

Bet mes „senieji" nepagailėkime jiems savo moralinės ir medžiaginės paramos. Tegu musų jaunimas sumobilizuoja šios apylinkės visas artistiškas pajėgas, kad musų lietuviškas menas pasirodytų pilnumoje. Su tokiu „nepriklausomybės koncertu" galėsime tinkamai pasirodyti pakviestiems kaimynams svetimtaučiams, galėsime ir patys pasigėrėti.

Čionykštis.

IŠ LIETUVIŲ DAILĖS-MENO RATELIO DARBUOTĖS.

Žinoma, kad visi nori žinot kam teko dovanos, kurias L. D. M. R. davė laimėjime, įvykusiam šeštadienio vakare, gruodžio 1 d. Čia tai pranešam dovanų laimėtojus:

R. Kurdinaitis — 1-mą dovaną; E. Vansilovaitė — 2-rą dovaną; T. J. Mažaika — 3-čią dovaną; Monika Misytė — 4-tą dovaną; M. Flanders — 5-tą dovaną; Elena Vizienė — 6-tą dovaną.

Po laimėjimo svečiai buvo pavaišinti užkandžiais.

L. D. M. R. dabar rengia koncertą ir šokius. Kaip išrodo, tai koncertas ir šokiai įvyks Piliečių Salėje, Brooklyne, paskutinį sekmadienį vasario mėnesio.

R. K.

LIETUVIŲ SPORTO JUBILĖJUS.

Sausio 23 d. sukanka 25 metai kai pirmasai lietuvis atletas-sportininkas p. Antanas Kandrotas pirmu kart išėjo į areną Palace Hall, ir laimėjo čampionatą prieš stipriausį Graikijos drutuolį Achille.

Gruodžio 14 d., J. Garšvos patalpoje, Brooklyne, susirinko burelis vietos veikėjų, pasitarė ir nusprendė surengti grandiozišką sporto vakarą pagerbimui pirmo Amerikoje drutuolio Antano Kandroto. Nutarta išrinkti komitetas iš 15 narių. Valdybon išrinkta: pirmininku J. Ambraziejus, sekretorius J. Steponaitis, iždininku I. Stanis. Nutarta pasamdyti Arcadia Hall. Į komisiją išrinkti: J. Garšva, K. Pupkis, A. Povilanskas, J. Ambraziejus, A. Kandrotas.

Sekantis susirinkimas bus gruodžio 21 d. Prie komiteto valdybos bus darinkti kiti komiteto nariai ir aptarti programo reikalai.

A. B. Strimaitis.

IŠ STUDENTŲ IR ALUMNŲ DARBUOTĖS.

Praeitame Lietuvių Alumnų ir Studentų susirinkime, kuriam pirmininkavo p-lė A. Strimaitytė, svarstyta keletas svarbių klausimų, liečiančių Didžiojo New Yorko lietuvių reikalus. Iškelta klausimas, kad „valamt" kai kurias miesto sekcijas, musų viengenčiai, budami neprisirengę persikelti į vieną kurią sekciją, bus priversti išsimėtyti po visą miestą, kas galės buti žalinga bendram lietuvių gyvenimui. Numatyta, kad šiame reikale reikalinga skubi akcija musų vientaučiams pagelbėti. Sumanyta, kad šiuo reikalu butų daroma vajus, atsišaukiant į lietuvius per radio ir spaudą, kad lietuviai, kuriems prisieis kraustytis, keltųsi į vieną sekciją. Maspethas numatoma, kaipo tinkamiausia lietuviams gyventi vieta.

Be to, nutarta surengti Kalėdų pramogą, kurios suruošimui išrinkta komisijon p-lė P. Bogusint ir D. Genaitė. Minimas parengimas įvyks gruodžio 28 d. Kolegijų studentai, kurie norėtų šiame parengime dalyvauti ir kuris įvyks vieno plačiai žinomo lietuvio namuose, prašomi susižinoti su p-le Bogusint, 1050 Hancock St., Brooklyn, N. Y.

Sekretorius.

S.L.A. REIKALAI

(Tąsa nuo 5 pusl.).

GRAND RAPIDS, MICH. Iš SLA. 60 Kp. Susirinkimo.

SLA. 60 kp. priešmetinis susirinkimas įvyko 7 d. gruodžio, L. S. ir D. Dr-jos Svetainėj. Susirinkimą atidarė pirm., A. Kauskas. Šaukiama kuopos valdyba. Visi dalyvavo, išskiriant vieną ligonių lankytoją, kuris per ištisą metą nė viename susirinkime nė vieną raportą neišdavė; tik man pradedant pastabas daryti, per pereitus du susirinkimus sekr., J. Smilgius, išdavė raštišką raportą už minimą lankytoją. Toliau sekė kp. valdybos rinkimai. Į valdybą išrinkta šie nariai: pirm. J. Jankauskas, vice pirm. M. Baltrušaitis, užrašų sekr. J. Lapinskas, fin. sekr. V. Morris, iždin. J. Miškinis, iždo glob. P. Žagunas, J. Metelionis, ligonių lank. U. Jankauskienė, A. Lapinskas, organiz. J. Palapas, koresp. J. Karsokas, dr. kvot. Dr. DeBoer.

Turiu pasakyti, kad sekamiems metams kuopos valdyba išrinkta iš darbščių ir energingų narių, tai galim pasitikėti ir tvarkos kuopoj.

Sekr. J. Smilgius perskaitė protokolą iš praeito susirinkimo, kuris priimtas vienbalsiai. Skaityta laiškas iš Centro Sekr., M. J. Viniko. Raginama nariai, kurie turi ėmę paskolas iš Centro, kad su pabaiga šių metų atsilygintų su Centru, ir kiti patarimai. Laiškas priimtas. Apsvarsčius, pavesta finansų sekr. V. Morrisui tuo pasirupinti. Toliau sekė įvairių komisijų raportai. Fin. sekr., V. Morris, savo raporte praneša, kad turim suspenduotą vieną narį, o kiti visi yra gerame stovy.

Taipgi buvo pertvarkyta kuopos valdybos algos sekamam metui.

Sekantis SLA. 60 kuopos susirinkimas, kuris įvyks 4 d. sausio, 1935 m., bus metinis susirinkimas, kuriame užims vietas nauja kuopos valdyba, o senoji valdyba ir komisijos išduos savo raportus iš visų metų veikimo. Yra visų narių pareiga į sekamą susirinkimą atsilankyti.

J. Lapinskas,
SLA. 60 kp. koresp.

SWEET VALLEY, PA. Iš SLA. 291 Kp. Veikimo.

SLA. 291 kp. per 1934 metus prirašė vieną naują narį. Persikėlė vienas iš kitos kuopos ir vienas persikėlė iš vaikų skyriaus. Kuopa paaugo 3 nariais. Surinko pinigų į metus $185.61; į Centrą pasiųsta $176.16, kp. liko $9.45. Buvo nuo pernai $33.26; viso turto yra $42.72. 15 narių, 3 vaikų skyriuje.

Metinis susirinkimas buvo ir išrinko tik pusę valdybos, nes vieni neapsiėmė, o kiti į susirinkimą neatvažiavo.

1934 metais kuopoje buvo viskas gerai. Pas ukininkus veikimo negali didelio buti — tai ne mieste.

1935 metais yra mintis kp. padidinti iki 25 narių.

Jonas J. Nienius,
SLA. 291 kp. koresp.

ALBANY, N. Y. SLA. 235 Kp. Metinis Susirinkimas.

SLA. 235 kuopos metinis susirinkimas įvyko gruodžio 6 d. pas K. Bičkų, 236 3-rd St. Nariai atsilankė beveik visi

Susirinkimą atidarė kp. pirmininkas, V. Degutis, 8:30 val vakare. Viršininkai atsilankė beveik visi, išskiriant Oną Valickaitę, iždo globėją.

Protokolas iš paskutinio susirinkimo perskaitytas ir vienbalsiai priimtas. Skaitytas Centro Sekretoriaus p. M. J. Viniko pranešimas kaslink pašelpą ėmusių narių. Pranešimas ramiai išklausytas, bet, turime pasidžiaugti, kad musų kuopoje nariai dar pilnai užsimoka.

Sulig Seimo nutarimo, nutarta apdrausti kuopos valdybos bent tris narius ant $1,000.

P. Juodžiutė įnešė surengti kortavimo vakarėlį. Pocius įnešė surengti balių. Kuopa nutarė surengti balių po Kalėdų. Komisija išrinkta iš sekančių narių: K. Kalikauskas, J. Adomaitis, P. Pocius, P. Juodžiutė ir F. Plaučiunienė.

Išrinkta knygų peržiurėjimo komisija: A. Grigaitė, A. Bičkus ir S. Vaičiunas.

Išrinkta visa nauja valdyba iš sekančių narių: pirmininkas Kazys Kulikauskas, vice pirmininkas Kazys Bičkus, finansų raštininkė Elena Grigaitienė, užrašų rašt. P. Juodžiutė, iždininkas Juozas Adomaitis, iždo globėjai M. Pocienė, Ona Steponavičiutė ir K. Gaidimavičius, organizatoriais Kazys Kalikauskas ir Petras Pocius. Atsiradus daugumos narių nuomonei išrinkti naują kuopai daktarą, paskirta P. Pocius atsiklausti arčiau gyvenantį daktarą, kuris bus išrinktas sekančiame susirinkime.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks sausio mėnesio 3 dieną, 8 val. vakare, pas K. Bičkų, 236 3-rd St., Albany. Gerbiamieji nariai, malonėkite atsilankyti visi ir atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. Sekančiame susirinkime bus pavesta naujai valdybai vesti susirinkimas ir išduotas raportas knygų peržiurėjimo komisijos.

Kp. Korespondentas.

Musų Draugams

Vieton pasveikinimų ir linkėjimų su sezoninėm šventėm ir naujais metais siuntinėjimo musų draugams ir pažįstamiems, aukaujame $2.00 Vytauto Didžiojo Muzėjaus baigimui Kaune ir $2.00 Pittsburgho Universiteto Lietuvių Kambario rengimui.

Manome, kad šiuo sunklaikio ir bedarbės metu, šį musų pasielgimą musų draugai ir pažįstami nepaskaitys peiktinu ir ant musų nerugos.

Su gerais linkėjimais,

Jonas ir Stasė Griniai,
Philadelphia, Pa.

Sveikinimas

Sveikinu visus savo kostumierius, draugus ir pažįstamus su metinėmis Kalėdų šventėmis ir linkiu visiems laimingai sulaukti Naujų 1935 Metų. Jus visus gerbiantis.

JOSEPH AMBRAZIEJUS,
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

"RIMBAS"

Pranešu visiems, kad pas mane gali gauti Kalėdų 3-čią numerį „Rimbo", kuriame yra labai gražių karikaturų iš Brooklyno kriaučių gyvenimo ir daug visokių juokingų žinių. Kaina 10c. Kreipkitės sekančiu antrašu:

JOSEPH AMBRAZIEJUS,
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Kuopu Susirinkimai

Burnside-Chicago, Ill. SLA. 63 kp. metinis susirinkimas įvyks 4 d. sausio, 1935 m., 7 val. vakare, Tuley Parko svetainėj, 90 St. ir St. Lawrence Ave. Nariai kviečiami skaitlingai dalyvauti, nes yra daug svarbių dalykų apsvarstymui. Taipgi atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 63 kuopos. **P. Pivorunas** — sekr.

Philadelphia, Pa. SLA. 10 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 2 dieną, 1935 metų, 8 val. vakare, Lietuvių Tautiškoj Salėj, 928 E. Moyamensing Ave. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes yra svarbių reikalų apsvarstymui. Taipgi neužmirškite užsimokėti mėnesinies mokestis.
I. Paulauskas — sekr.

Chicago, Ill. SLA. 238 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 30 dieną, 2 val. po pietų, K. Gromanto svetainėj, 4535 So. Rockvell St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes tai yra metinis susirinkimas ir turime daug svarbių reikalų aptarimui. **J. H. Puida** — sekr.

Nanticoke, Pa. SLA. 12 kuopos metinis susirinkimas įvyks 30 dieną gruodžio, 1:30 val. po pietų, Juliaus Danulevičiaus svetainėj. Visi draugai malonėkite pributi, nes turime daug svarbių dalykų apsvarstymui. Taipgi bus renkama kuopos valdyba 1935 metams. Nepamirškite atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 12 kuopos. **P. Augustaitis** — sekr.

SKAITYKITE KNYGĄ

Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu.

Parašė **A. Rimka.**

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje leidinys.

Kaina ---------- 35c.

SKAITYKITE KNYGĄ

Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje

(Istorinis Škicas 1387—1912)

Lenkiškai parašė **Kun. Kaz. Prapolianis,** Šv. Teol. Kand.

Iš lenkų kalbos vertė PATRIOTAS

Kaina ---------- $1.00

Reikalaukite:
„Tėvynės" Administracija,
307 West 30-th Street,
New York, N. Y.

UŽ LIETUVOS BONUS

Mes mokame augščiausią rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.

Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

Tel. Newtown 9-4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05

Dukart tvirtesnė 75c.

Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.

JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Skaitykite Knygą

AMERIKA

— arba —

Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams.

„TĖVYNĖS" ADMINIST.
307 West 30th Street,
New York, N. Y.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE"

$1.00 SANDAROS Jubilėjinė Dovana $1.00

Užsirašančiam laikraštį „Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTĖS. Užsirašymo laikas nuo Rugpiučio-August 1-mos dienos iki Vasario 1 dienai, 1935 m. „Sandaros" kaina $2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikraštį „Sandarą" čieliems metams. Šis kuponas geras tik iki Vasario 1-mai, 1935 metų.

Vardas-pavardė _____

Numeris ir gatvė _____

Miestas, valstija _____

SANDARA — 814 W. 33-rd St., Chicago, Ill.

VIENYBĖS
Prenumeratos Vajus

Visi kviečiami dalyvauti „Vienybės" vajuje, kuris prasidėjo lapkričio 1 d. ir baigsis sausio 31 d. Lenktyniuojantiems prenumeratą rinkėjams skiriamos

Trys dovanos pinigais I—$50, II—$35, III—$15

ir daug dovanų knygomis. Be to duodamas ir komisas.

Klauskite smulkmenų

LITHUANIAN PRESS CORPORATION
Publishers of Vienybė

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.